Gymnázium
sv. Košických mučeníkov

Čordákova 50, 040 23 Košice

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE GYMNÁZIUM ÚPLNÉ STREDNÉ VŠEOBECNÉ VZDELANIE

V súlade s § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (ďalej len „školský zákon“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa výchova a vzdelávanie v školách uskutočňuje podľa výchovno-vzdelávacích programov, pričom v súlade s § 5 ods. 4 písm. b) školského zákona je výchovno-vzdelávacím programom školský vzdelávací program.
Školský vzdelávací program je v súlade s § 7 ods. 1 školského zákona základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v škole. V súlade s § 7 ods. 3 školského zákona je vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania a príslušným štátnym vzdelávacím programom a reflektuje ustanovenia § 7 ods. 4 školského zákona.

Gymnázium sv. Košických mučeníkov

Košice | 09/2026

RNDr. Milan Koščo, PhD, MBA, LL.D.
riaditeľ

Obsah

KONSOLIDOVANÉ ZNENIE PODĽA ... 4

ÚVOD ... 5

2 NÁZOV VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ... 6

3 KONKRÉTNE CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ... 6

4 STUPEŇ VZDELANIA ... 7

5 PROFIL ABSOLVENTA GYMNÁZIA ... 7

6 CHARAKTERISTIKA ODBORU VZDELÁVANIA A JEHO DĹŽKA ... 8

7 FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ... 8

8 VZDELÁVACIE OBLASTI ... 9

8.1 Jazyk a komunikácia ... 11
8.2 Matematika a práca s informáciami ... 11
8.3 Človek a príroda ... 12
8.4 Človek a spoločnosť ... 12
8.5 Človek a hodnoty ... 12
8.6 Umenie a kultúra ... 13
8.7 Zdravie a pohyb ... 13

9 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ... 13

10 VYUČOVACÍ JAZYK ... 14

11 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN ... 14

11.1 Rámcový učebný plán pre gymnázium s vyučovacím jazykom slovenským – štvorročný vzdelávací program ... 14
11.2 Kurzové formy výučby ... 16
11.2.1 Organizácia lyžiarskeho kurzu ... 16
11.2.2 Organizácia kurzu ochrany života a zdravia ... 17
11.2.3 Organizačné zabezpečenie kurzov ... 18

12 HODNOTENIE ŽIAKOV ... 18

13 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA ... 19

14 OSOBITOSTI VZDELÁVANIA CUDZINCOV ... 21

15 UČEBNÉ OSNOVY ... 21

15.1 Seminár zo slovenského jazyka a literatúry ... 22
15.2 Etika a etiketa ... 23
15.3 Dejiny umenia a výtvarné umenie ... 24
15.4 Kurz prvej pomoci ... 26
15.5 Aplikovaná ekonómia ... 28
15.6 Programovanie ... 29
15.7 Bádateľské aktivity v biológii a chémii ... 31
15. 8 Základy práva ... 37

16 STRATÉGIA DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE VZDELÁVANIA ... 44

17 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE ... 46

17.1 Škola ... 46
17.2 Zriaďovateľ ... 46

18 REVÍZIA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ... 47

18. 1 REVÍZIA Č. 1 47

KONSOLIDOVANÉ ZNENIE PODĽA

- Štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá – úplné stredné všeobecné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. marca 2015 pod číslom 2015-7846/10840:1-10B0 s platnosťou od 1. septembra 2015.
- Dodatku č.1, ktorým sa Štátny vzdelávací program pre gymnáziá, stredné odborné školy a konzervatóriá doplnil o aktivity v oblasti zvýšenia pozornosti a zabezpečenia výučby smerujúcej k efektívnej a cielenej prevencii prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie, ktoré Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky odporučilo gymnáziám, stredným odborným školám a konzervatóriám s platnosťou od septembra 2016.
- Metodického usmernenia č. 1/2016, ktoré k vyučovaniu informatiky Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválilo dňa 10. júna 2016 pod č. 2016-16502/25386:4-10A0.
- Dodatku č. 2, ktorým sa zo vzdelávacieho štandardu predmetu slovenský jazyk a literatúra štátnych vzdelávacích programov pre gymnáziá, stredné odborné školy a konzervatóriá vyňalo literárne dielo P. Pišťanka – D. Taragela: Sekerou a nožom zo zoznamu Autorov a štandardizovaných literárnych diel s platnosťou od 15. októbra 2016.
- Dodatku č.3, ktorým sa menili poznámky k rámcovému učebnému plánu pre gymnáziá s vyučovacím jazykom slovenským, gymnáziá s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, gymnáziá s dvoma vyučovacími jazykmi (bilingválne gymnáziá s päťročným štúdiom), športové gymnáziá s vyučovacím jazykom slovenským, v Prílohe č.1 sa pre počty hodín športovej prípravy pre jednotlivé športy rozšíril zoznam športov a v Prílohe č. 2 pre počet žiakov na jedného trénera rozšíril zoznam pre jednotlivé športy s platnosťou od 1. septembra 2017.
- Rámcového učebného plánu pre gymnáziá so štvorročným štúdiom s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny a Rámcového učebného plánu pre gymnáziá s osemročným štúdiom s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, ktoré Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválilo pod číslom 2017-10754/31491:1-10I0, ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá s platnosťou od 1. septembra 2017.
- Dodatku č.4, ktorým sa mení štátny vzdelávací program pre gymnáziá (úplné stredné všeobecné vzdelanie) a ktorý Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválilo dňa 14. decembra 2022 pod číslom 2022/10870:21-A2200 s účinnosťou od 1. septembra 2023, začínajúc prvým ročníkom.
- Dodatku č. 5, ktorým sa v štátnom vzdelávacom programe pre gymnáziá určil rozsah dištančného vzdelávania a ktorý Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválilo dňa 10. augusta 2023 pod číslom 2023/12037:5-C2902 s účinnosťou od 1. septembra 2023.

ÚVOD

Školský vzdelávací program (ďalej len „ŠkVP“) predstavuje rámec pre úplné stredné všeobecné vzdelávanie na gymnáziu. Reprezentuje druhú úroveň z tzv. dvojúrovňového modelu vzdelávania.
Dvojúrovňovým modelom vzdelávania sa dáva možnosť škole, aby prostredníctvom využitia disponibilných hodín reflektovala vo svojom ŠkVP špecifické regionálne a lokálne podmienky a požiadavky žiakov i zákonných zástupcov žiakov.
ŠkVP vychádza z demokratických a humanistických hodnôt spoločnosti. Na ich základe vymedzuje vzdelávacie štandardy poskytovaného vzdelávania v cieľovej, výkonovej a obsahovej rovine. Tieto štandardy tvoria východisko k osvojovaniu si a rozvíjaniu kompetencií žiakov. Prostredníctvom vzdelávacích oblastí a prierezových tém preferuje vo výučbe medzi predmetový prístup, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých vyučovacích predmetov nielen v rámci danej vzdelávacej oblasti, ale aj medzi rôznymi oblasťami. Súčasne s týmto prístupom podmieňuje svoju realizáciu uplatňovaním motivačných učebných postupov a vytváraním podporujúcej sociálnej klímy v škole. Kladie dôraz na kvalitu školy, ktorá uplatňuje vnútorné a vonkajšie vyhodnocovanie svojich programov, procesov a výsledkov.
Pri riešení týchto problémov je tiež potrebné chápať znalosť ako akciu v zmysle jej použiteľnosti. Nepoužiteľné a nepoužité znalosti zostávajú informáciami, kým nie sú transformované na činnosť. V nej si musíme osvojovať skúmajúce pozorovanie a pátranie po veciach. Myslieť znamená na niečo sa spytovať, hľadať čosi, čo ešte nemáme k dispozícii.
To znamená, že účinne si osvojíme len taký poznatok, ktorý si sami vytvoríme v konkrétnej činnosti. Teda ide nám aj o výučbu aktívnej výstavby poznatkov v jednotlivých predmetoch.
Naším spoločným cieľom je potom vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré sú vyjadrené pojmami, ako je vlastné aktívne objavovanie, hľadanie, skúmanie, pátranie, zisťovanie niečoho nového, napríklad výsledkov pokusu alebo experimentu, interpretácie, či vytvárania rôznorodých verbálnych, obrazových a grafických textov, ktoré tvoria sociálny a kultúrny svet.
Vytváranie uvedených kognitívnych činností možno všeobecne zhrnúť do štyroch základných programových cieľov výchovy a vzdelávania.
V tomto zmysle naším spoločným cieľovým úsilím vo výučbe každého predmetu je:

- rozvíjať schopnosti žiakov vedieť a chcieť sa učiť;
- posilňovať sebadôveru žiakov v riešení problémov, ktoré sú spojené s učením;
- viesť žiakov k aktívnemu občianstvu;
- podieľať sa na vymedzovaní hodnôt slušného a morálneho človeka.

ŠkVP tiež akcentuje potrebu zabezpečenia primeraných personálnych, materiálno-technických a priestorových podmienok procesu vzdelávania. Uvádza požiadavky na vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením. Umožňuje využívanie prípadných schválených výsledkov experimentálneho overovania.

ŠkVP v súlade s § 7 ods. 4 školského zákona obsahuje:

a. názov vzdelávacieho programu,
b. vymedzenie cieľov a poslania výchovy a vzdelávania a zameranie školy; v stredných školách aj profil absolventa,

c. stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu a príslušnú úroveň Slovenského kvalifikačného rámca a Európskeho kvalifikačného rámca,
d. dĺžku štúdia a formy výchovy a vzdelávania,
e. učebný plán,
f. učebné osnovy,
g. vyučovací jazyk podľa § 12 školského zákona
h. hodnotenie žiakov.

2 NÁZOV VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

V súlade s § 7 ods. 4 písm. a) školského zákona je názov vzdelávacieho programu:
Školský vzdelávací program pre gymnázium

3 KONKRÉTNE CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi:

- získať vzdelanie podľa školského zákona,
- získať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, využívania digitálnych technológií, komunikácie v štátnom jazyku, v dvoch cudzích jazykoch a v národnostnej škole, národnostnej triede alebo v národnostnom školskom zariadení aj v jazyku národnostnej menšiny,
- získať kompetencie najmä v oblasti prírodných vied, humanitných vied, technických vied, matematickej gramotnosti, finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti, pohybu a zdravia, kompetencie k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie, umelecké kompetencie, občianske kompetencie a podnikateľské schopnosti,
- naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce,
- posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj úctu k zákonom a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti,
- pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,
- naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,

- naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a chrániť životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

4 STUPEŇ VZDELANIA

Úplné stredné všeobecné vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka najmenej štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v gymnáziu. Vzdelávanie sa zameriava na získanie všeobecných vzdelávacích základov a kľúčových kompetencií. Pripravuje žiakov najmä na štúdium na vysokých školách, ale aj na zamestnanie, ako i osobný a spoločenský život. Absolventi získajú vysvedčenie o maturitnej skúške, ktorým sa potvrdzuje dosiahnutie úplného stredného všeobecného vzdelania.
Absolvovaním študijného odboru a zamerania študijného odboru v gymnáziu získa žiak úplné stredné všeobecné vzdelanie a kvalifikáciu podľa Európskeho kvalifikačného rámca a Slovenského kvalifikačného rámca na úrovni 4.

5 PROFIL ABSOLVENTA GYMNÁZIA

Profil absolventa úplného stredného všeobecného vzdelávania sa odvíja od kompetencií vychádzajúcich zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania na tomto stupni.
Absolvent:

- má osvojené funkčné znalosti a kompetencie z oblasti prírodných a spoločenských vied, ktoré sú vymedzené vzdelávacími štandardami;
- efektívne komunikuje v materinskom, resp. vo vyučovacom jazyku a vo dvoch cudzích jazykoch;
- má osvojené matematické princípy a postupy tak, že ich dokáže využiť v praktickom živote a pri ďalšom štúdiu/pracovnom zaradení;
- ovláda a využíva pri svojom vzdelávaní a tvorbe súčasné informačno-komunikačné technológie;
- vie vyhodnotiť a zaujať kritický postoj k informáciám, vrátane masmediálnych informácií;
- uvedomuje si svoje schopnosti, silné a slabé stránky a v súlade s nimi sa rozhoduje pre ďalšie/celoživotné vzdelávanie a svoju budúcu profesiu;
- akceptuje a uplatňuje ľudské práva vo vzťahu k sebe a iným, rešpektuje inakosť v spoločnosti;
- je si vedomý svojich občianskych práv a povinností, uvedomuje si význam a potrebu občianskej angažovanosti v národnom a globálnom kontexte;
- uznáva a je pripravený v praxi aplikovať demokratické princípy spoločnosti;
- zaujíma sa o svet a ľudí okolo seba, je pripravený aktívne chrániť ľudské a kultúrne hodnoty a životné prostredie na Zemi.

6 CHARAKTERISTIKA ODBORU VZDELÁVANIA A JEHO DĹŽKA

Gymnázium je všeobecnovzdelávacia, vnútorne diferencovaná stredná škola, ktorá pripravuje žiakov v štvorročnom vzdelávacom programe a poskytuje úplné stredné všeobecné vzdelanie podľa § 16 ods. 4 písm. c) školského zákona. Vzdelávacie programy gymnázia sú zamerané predovšetkým na prípravu pre štúdium na vysokých školách, môžu pripravovať aj na výkon niektorých činností vo verejnej správe a kultúre.

7 FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Výchova a vzdelávanie sa v gymnáziách organizuje dennou formou štúdia. Pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku, sa vzdelávanie organizuje dennou formou štúdia alebo formou individuálneho vzdelávania.

Denná forma štúdia sa môže organizovať aj dištančnou formou – vzdelávaním, v ktorom sú učiteľ a žiak bez priameho kontaktu , t.j. oddelení v čase alebo mieste, prípadne v oboch, a v ktorom spolu komunikujú prostredníctvom dostupných prostriedkov – najmä prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí.

Pri prechode školy na dištančnú formu štúdia sa vyučovanie neprerušuje, ale mení formu. Všetky povinnosti týkajúce sa účasti a aktivity na vyučovaní zostávajú nezmenené pre vyučujúcich, žiakov a rodičov. Dištančné vzdelávanie sa vedie v triednej knihe s poznámkou o dištančnej forme a dôvodoch dištančného vzdelávania. Vzdelanie získané vo všetkých formách štúdia je rovnocenné.

Dištančná forma štúdia môže byť realizovaná na úrovni skupiny, triedy alebo príslušných ročníkov

- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však jeden mesiac z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy podľa rozhodnutia oprávnenej osoby;
- v rozsahu určenom riaditeľom školy pre vyučovacie hodiny v triede alebo v skupine z dôvodov organizačných ako sú maturitné skúšky, prijímacie skúšky, veľké školské podujatia a podobne;
- v rozsahu určenom riaditeľom školy pre vyučovaciu hodinu v triede alebo v skupine z dôvodu absencie učiteľa, ak je dištančné vzdelávanie efektívnejšie ako prezenčné.

Dištančnou formou štúdia na úrovni skupiny, triedy alebo príslušných ročníkov možno na gymnáziu vyučovať maximálne v rozsahu 20 % vyučovacích hodín v jednom predmete v jednej vyučovacej skupine/triede v príslušnom školskom roku.

Pokiaľ sa v škole uskutočňuje dištančná forma štúdia, škola je povinná stanoviť vo svojom školskom vzdelávacom programe pravidlá dištančnej formy štúdia a špecifiká systému hodnotenia žiakov. Škola v školskom poriadku alebo vnútornom predpise určí spôsoby výchovno-vzdelávacej činnosti, práva a povinnosti žiakov a učiteľov pri dištančnom vzdelávaní a ďalšie postupy v záujme optimalizovania edukačného procesu v rámci dištančného vzdelávania.

O prechode na dištančné vzdelávanie a spôsobe, ako bude prebiehať výučba, musia byť preukázateľným spôsobom (napr. správou zo školského informačného systému) vopred oboznámení všetci učitelia a tí žiaci, ktorí sa budú vzdelávať dištančnou formou štúdia, vrátane ich zákonných zástupcov.

8 VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých/ príbuzných vyučovacích predmetov, ktoré patria do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzi predmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

Tabuľka 1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety ŠkVP pre gymnázium so štvorročným vzdelávacím programom

Vzdelávacia oblasť	Vyučovacie predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra Cudzí jazyk (úroveň B1: anglický, nemecký, ruský, taliansky, francúzsky, úroveň B2: anglický, nemecký, ruský, taliansky, francúzsky)
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika[1]
Človek a príroda	Fyzika Chémia Biológia
Človek a spoločnosť	Dejepis Geografia Občianska náuka
Človek a hodnoty	Náboženstvo (katolícka cirkev)
Človek a kultúra	Umenie a kultúra
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Rýchlo sa meniaca realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca disponibilných hodín. Jednotlivé formy sa môžu aj ľubovoľne

[1] https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/metodicke_usmernenie_c_1_2016.pdf

kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa zvyšuje relevantnými mimovyučovacími a mimoškolskými aktivitami.

V rámci úplného stredného všeobecného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia.
Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky v oblasti zvýšenia pozornosti a zabezpečenia výučby žiakov gymnázií, stredných odborných škôl a konzervatórií smerujúcej k efektívnej a cielenej prevencii prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie odporúča gymnáziám, stredným odborným školám a konzervatóriám nasledovné aktivity:

1. Exkurzie do koncentračných táborov a pamätných miest holokaustu Slovenská republika: Múzeum holokaustu v Seredi, Múzeum židovskej kultúry v Bratislave, Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici, Ústav pamäti národa v Bratislave, Pamätník rómskeho holokaustu v Dubnici nad Váhom, Pamätník rómskeho holokaustu v Dunajskej Strede a iné, Poľská republika: Koncentračný tábor v Osvienčime-Brezinke a iné, Česká republika: Koncentračný tábor v Terezíne.
2. Návštevy miest a obcí, kde boli postihnutí fašistickými represáliami Židia, Rómovia a príslušníci ostatných národov, etník, politických a sociálnych skupín. Slovenská republika: Baláže, Čierny Balog, Kalište, Kremnička, Kľak, Ostrý Grúň a iné, Česká republika: Lidice, Ležáky, Brno a iné.
3. Realizácia projektov a súťaží zameraných na aktivity, ktoré vyjadrujú postoj žiaka k téme alebo historickej udalosti pod názvom „Kto nepozná svoju históriu, tak sa z nej nepoučí a stále ju opakuje“
   a) „Pátranie do minulosti“ – životné príbehy obetí holokaustu, fašizmu a nacionalistickej ideológie, rozhovory s ich rodinnými príslušníkmi;
   b) umelecké projekty/súťaže s historickým, právnym a hodnotovým zameraním (výtvarné a pod.);
   c) literárne projekty/súťaže s historickým, právnym a hodnotovým zameraním (eseje, spomienkové denníky a pod.).
4. Organizovanie besied s pamätníkmi fašistického prenasledovania a teroru, resp. s ich rodinnými príslušníkmi.

Odporúčaná metodika
Na vyučovacích hodinách dejepisu, občianskej náuky, etickej výchovy, náboženskej výchovy/náboženstva, slovenského jazyka a literatúry odporúčame uplatňovať vhodné metódy, ktoré rozvíjajú u žiaka gymnázia, strednej odbornej školy a konzervatória kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú úroveň vzdelávania. Hlavným zámerom je prostredníctvom aktivizujúcich metód posilniť u žiaka poznatkovú bázu o emocionálny rozmer, rozvíjať kompetenciu komplexného prístupu pri utváraní jeho názorov a postojov.

1. Aktivizujúce metódy:
   a. podporujú záujem žiaka o učenie,
   b. podporujú u žiaka intenzívne prežívanie, kritické myslenie a konanie, c) využívajú už získané skúsenosti a vedomosti žiaka,
   c. významne podporujú a rozvíjajú poznávacie a emocionálne procesy žiaka.

2. Oral history (ústne podávaná história) je vhodná metóda na vyhľadávanie a zisťovanie svedectiev holokaustu.
3. Kolbov cyklus skúsenostného učenia je model učenia, ktorý vychádza z vlastnej, alebo zo sprostredkovanej skúsenosti:
    a. osobná alebo sprostredkovaná skúsenosť,
    b. pozorovanie a reflexia, vytvorenie hypotézy,
    c. abstrakcia a overenie hypotézy,
    d. aktívne experimentovanie a overenie poznatku.
    e. učenie založené na skúsenosti/zážitku, poskytuje nové možnosti vzdelávania a zdokonaľovania sa.
4. Problémové metódy:
    a. analýza prípadových štúdií,
    b. heuristické metódy,
    c. metódy čiernej skrinky,
    d. metódy konfrontácie,
    e. metóda paradoxov.
5. Diskusné metódy, ich cieľom je naučiť žiaka otvorene komunikovať, vnímať ostatných, vedieť ich počúvať, klásť otázky, vecne argumentovať.
6. Situačné metódy sú založené na prehľadnej, riešiteľnej, primeranej a vhodnej problémovej situácii. Ide o modelové situácie vychádzajúce z reálnych udalostí, ktoré treba vyriešiť, vyžadujúcich komplexný prístup a vedomosti z rôznych predmetov.
7. Inscenačné metódy alebo Hranie rolí vychádzajú z priamej skúsenosti. Žiak získava emotívny zážitok a skúsenosť, sám je aktérom predvádzaných situácií.

8.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do dvoch skupín: vyučovací jazyk a cudzie jazyky. Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, nástroj myslenia a komunikácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na prácu s textom (čítanie s porozumením, deklamácia, počúvanie s porozumením), na jeho analýzu a hodnotenie. Špecifickou zložkou oblasti je literatúra, ktorá spája vyučovacie predmety zahrnuté v skupinách vyučovacie jazyky a druhý jazyk. Jej základom sa stáva postupné rozvíjanie analytického čítania a rozvoj schopnosti pracovať s významom literárneho textu na vyššej individuálnej úrovni.

8.2 Matematika a práca s informáciami

Špecifickou zložkou oblasti je literatúra, ktorá spája vyučovacie predmety zahrnuté v skupinách vyučovacie jazyky a druhý jazyk. Jej základom sa stáva postupné rozvíjanie analytického čítania a rozvoj schopnosti pracovať s významom literárneho textu na vyššej individuálnej úrovni.

8.3 Človek a príroda

Základnou charakteristikou vzdelávacej oblasti je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote, a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu v rámci prírodovedných predmetov. Cieľom je nielen viesť žiakov k pochopeniu dejov prebiehajúcich v reálnom svete, ale aj naučiť ich kriticky myslieť, získavať a hodnotiť informácie. Všetky vzdelávacie postupy budujú nové poznatky na predchádzajúcich skúsenostiach žiaka, čím sa jeho aktívna činnosť stáva hlavnou formou vzdelávania. Dôraz sa kladie na rozvíjanie poznávacích schopností, komunikačných zručností (formulácia a vyjadrenie vlastných názorov, počúvanie názorov druhých), vytváranie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.
Prírodovedné vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti. Vzdelávaciu oblasť tvoria vyučovacie predmety fyzika, chémia a biológia.

8.4 Človek a spoločnosť

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti je aktívny prístup k reflektovaniu minulosti a prítomnosti v kontexte miesta, regiónu a štátu. Prostredníctvom vzdelávacej oblasti sa žiaci zoznamujú s najvýznamnejšími historickými, geografickými a spoločenskými procesmi a javmi, ktoré sa premietajú do ich každodenného života. Učia sa z potrieb prítomnosti o minulosti svojho národa a iných národov, poznávajú prírodné aj spoločenské charakteristiky svojej krajiny a iných krajín v Európe i vo svete. Žiaci sa učia kriticky reflektovať spoločenskú skutočnosť, posudzovať rôzne prístupy k riešeniu problémov v prítomnosti, ktorej korene možno hľadať v minulosti. Vzdelávacia oblasť prispieva k utváraniu historického vedomia. Ďalej vedie žiakov k rešpektovaniu základných princípov demokracie a pripravuje žiakov na zodpovedný občiansky život v demokratickej spoločnosti. Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria vyučovacie predmety dejepis, občianska náuka a geografia.

8.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiaka, podporovať pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáhať k osvojeniu si správania, ktoré je s nimi v súlade. Vedie žiakov k tomu, aby si vedeli vytvoriť harmonické vzťahy v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.
Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje prostredníctvom povinne voliteľného predmetu náboženstvo (katolícka cirkev) v súlade so štatútom školy. Cieľom predmetu náboženstvo je motivovať žiaka k viere, osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

8.6 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra rozvíja u žiaka komplexné vnímanie kultúry a umenia v intenciách aktuálnych spoločenských procesov. Podieľa sa na rozvíjaní kultúrneho povedomia a kultúrnej identity žiaka, jeho kritického myslenia vo vzťahu k mediálnej produkcii a k aktuálnym kultúrnym procesom, prehlbuje jeho záujem o kultúru, kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa, štátu a iných kultúr. Prispieva k tomu, aby sa žiak naučil rozlišovať medzi hlavnými kultúrnymi, umeleckými smermi, prúdmi a druhmi, pochopil význam a hodnotu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti a zaujal vlastný postoj k hodnotám národnej kultúry a kultúry iných národov. Žiaci sa učia verbalizovať, diskutovať a interpretovať, ale tiež umeleckými prostriedkami a médiami vyjadrovať rôznorodé zážitky z vnímania umeleckých diel a kultúry. Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti je rozvoj umeleckej, estetickej, vizuálnej, akustickej, jazykovej a pohybovej kultúry žiaka v učebných situáciách, v ktorých žiaci aktívne reflektujú súčasné umenie a kultúru. Využíva pritom skúsenostné metódy postavené na osobnom zážitku, reflexii, aktívnej tvorbe v rámci projektov v oblasti rôznych druhov umení a médií.
Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje prostredníctvom predmetu Umenie a kultúra. Svojím obsahom a zameraním prispievajú k získaniu relevantných kompetencií u žiakov i prierezové témy mediálna výchova a multikultúrna výchova, ako aj vyučovacie predmety vzdelávacích oblastí Človek a spoločnosť a Zdravie a pohyb.

8.7 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb je zameraná na uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických zručností súvisiacich so zdravým životným štýlom a pohybovou aktivitou. Oblasť sa realizuje vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity, spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus a možnosti upevňovania svojho zdravia. V rámci športových aktivít si žiaci osvoja a zdokonalia športové zručnosti a získajú vedomosti o rôznych športových odvetviach ako i organizácii športových súťaží.
Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako i pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

9 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré má žiak získať, aby mu mohol byť priznaný stupeň vzdelania, alebo aby mohol pokračovať vo vzdelávaní.
Vzdelávacie štandardy sú vypracované v súlade s rámcovými učebnými plánmi a členia sa na

a. výkonové štandardy, ktoré sú podrobnejším rozpracovaním cieľov vzdelávania a určujú úroveň spôsobilostí, ktoré má žiak nadobudnúť,

b. obsahové štandardy, ktoré sú spracované podľa tematických celkov a určujú okruhy činností, témy, pojmy a fakty, ktoré tvoria obsahové jadro vzdelávacej oblasti alebo vyučovacieho predmetu.

Sú totožné a reflektujú vzdelávacie štandardy uverejnené na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu ako súčasti Národného inštitútu vzdelávania a mládeže pre príslušný štátny vzdelávací program pre gymnáziá.

10 VYUČOVACÍ JAZYK

Vyučovacím jazykom je jazyk, v ktorom sa vyučovací predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa skúška a monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vykonáva.

Vyučovacím jazykom v gymnáziu so 4-ročným vzdelávacím programom je štátny jazyk.

11 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN

Rámcový učebný plán (ďalej len „RUP“) obsahuje zoznam vzdelávacích oblastí a zoznam povinných vyučovacích predmetov, ak sa vzdelávacia oblasť v štátnom vzdelávacom programe člení na vyučovacie predmety. RUP vymedzuje najnižší počet vyučovacích hodín pre vyučovací predmet a počet vyučovacích hodín, ktoré môže škola použiť na svoje zameranie v rámci tvorby školského vzdelávacieho programu. V školskom vzdelávacom programe sa použili všetky disponibilné hodiny uvedené v príslušných RUP. Poznámky k RUP sú tiež záväzné.

11.1 Rámcový učebný plán pre gymnázium s vyučovacím jazykom slovenským – štvorročný vzdelávací program

Tabuľka 2 Rámcový učebný plán

Vzdelávacia oblasť | dotácia hodín podľa ŠVP	Povinný vyučovací predmet	R 1	R 2	R 3	R 4	Počet hodín za R1 – R4	Z disponibilných hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia | 38 h.	Slovenský jazyk a literatúra	3	4	3	4	12	2	14
	Prvý cudzí jazyk	4	4	4	4	14	2	16
	Druhý cudzí jazyk	4	4	4		12	0	12
Matematika a práca s informáciami | 15 h.	Matematika	4	4	4		12	0	12
	Informatika	2	1	1		3	1	4
Človek a príroda | 16 h.	Fyzika	2	2	2		5	1	6
	Chémia	2	2	2		5	1	6
	Biológia	2	2	2		6	0	6
Človek a spoločnosť | 13 h.	Dejepis	2	2	2		6	0	6
	Geografia	1	2	2		4	1	5
	Občianska náuka	1	1	2		3	1	4
Umenie a kultúra | 2 h.	Umenie a kultúra	1		1		2	0	2
Človek a hodnoty | 2 h.	Katolícke náboženstvo	2	2	2	2	2	6	8

Zdravie a pohyb | 8 h.	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	0	8
Povinné hodiny spolu						94		107
Voliteľné predmety *	Seminár z anglického jazyka | SAJ				5	5	15	5
	Seminár z nemeckého jazyka | SNJ				5	5		5
	Seminár z francúzskeho jazyka | SFJ				5	5		5
	Seminár z ruského jazyka | SRJ				5	5		5
	Seminár z talianskeho jazyka | STJ				5	5		5
	Seminár z matematiky | SEM				5	5		5
	Seminár z informatiky | SEN				5	5		5
	Seminár z fyziky | SEF				5	5		5
	Seminár z chémie | SCH				5	5		5
	Seminár z biológie | SEB				5	5		5
	Seminár z geografie | SEG				5	5		5
	Seminár z občianskej náuky | SEY				5	5		5
	Dejiny umenia |DEU				5	5		5
	Seminár z katolíckeho náboženstva |SKN				5	5		5
	Základy športovej prípravy | ZSP				5	5		5
Disponibilné hodiny						30	30	
Počet hodín povinných a disponibilných hodín								122
Nepovinné predmety	Seminár zo slovenského jazyka a literatúry				2	2		2
	Etika a etiketa	1	1	1		1		1
	Dejiny umenia a výtvarné umenie	1	1	1		1		1
	Kurz prvej pomoci	1	1	1		1		1
	Aplikovaná ekonómia	1	1	1		1		1
	Programovanie	1	1	1		1		1
	Bádateľské aktivity v biológii a chémii	1	1	1		1		1
Počet hodín spolu vrátane s nepovinnými hodinami								130

*Názvy voliteľných predmetov vo štvrtom ročníku sú z technických dôvodov označené v základe ako seminár, ide o predmety z príslušných vzdelávacích oblasti identifikovateľné podľa názvu za slovom „seminár“.

Poznámky

1. Maximálny počet vyučovacích hodín v týždni nesmie byť vyšší ako 36, čo predstavuje maximálnu hodinovú dotáciu spolu s nepovinnými predmetmi za celé štúdium 144 hodín. Finančné krytie nepovinných predmetov ministerstvo škole nezaručuje.
2. Rozdelenie hodín do ročníkov je v právomoci školy. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojím vlastným vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
3. Vyučovacia hodina má v tomto rozdelení učebného plánu 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania, napr. vyučovacie bloky.
4. Predmet náboženstvo sa vyučuje na cirkevných školách, v našom gymnáziu podľa konštitúcie katolíckej cirkvi (katolícke náboženstvo)

5. Cudzie jazyky – vyučujú sa dva z uvedených jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk a taliansky jazyk.
6. Trieda sa delí na každej hodine v predmetoch prvý cudzí jazyk, druhý cudzí jazyk, informatika, etická výchova, náboženská výchova, náboženstvo, telesná a športová výchova a na hodinách, ktoré majú charakter laboratórnych cvičení, praktických cvičení a projektov. Skupiny možno vytvárať aj spájaním žiakov rôznych tried toho istého ročníka s najvyšším počtom žiakov 23 (etická výchova a náboženská výchova podľa bodu 7). V predmete informatika môže byť v skupine najviac 15 žiakov. Trieda sa na jednej hodine v týždni v jednom ročníku za celé štúdium delí na skupiny v predmetoch fyzika, chémia, biológia, matematika. Delenie na skupiny je pri minimálnom počte 24 žiakov v triede.
7. Na vyučovanie povinne voliteľného predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine na vyučovanie etickej výchovy alebo náboženskej výchovy klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov.
8. Na vyučovanie ostatných povinne voliteľných predmetov (okrem náboženstva) možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 23.
9. Disponibilné hodiny použije škola pri dotvorení školského vzdelávacieho programu na:
    a. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do ŠkVP;
    b. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy, experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe a predmetov, z ktorých si žiak alebo jeho zákonný zástupca vyberá;
    c. na doplnenie obsahu vyučovacieho predmetu/predmetov pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí postupujú podľa individuálnych výchovno- vzdelávacích programov;
    d. na špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
10. Kurzové formy výučby sa realizujú v zmysle platnej legislatívy.

11.2 Kurzové formy výučby

11.2.1 Organizácia lyžiarskeho kurzu

Lyžiarsky kurz je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu gymnázia a organizuje sa pre žiakov 1. ročníka štvorročného vzdelávacieho programu. Jeho cieľom je rozvíjať pohybové schopnosti a zručnosti žiakov, podporovať ich pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a zimným športom, viesť ich k aktívnemu a zdravému spôsobu života a zároveň rozvíjať zásady bezpečného a zodpovedného správania v horskom prostredí.

Obsahom lyžiarskeho kurzu je najmä osvojenie a zdokonaľovanie základných lyžiarskych zručností, bezpečný pohyb na lyžiarskej trati, dodržiavanie pravidiel správania na svahu,

zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a zvládanie situácií súvisiacich s pobytom v horskom prostredí. Pri organizácii kurzu sa prihliada na rozdielnu úroveň pohybových a lyžiarskych zručností žiakov.

Lyžiarsky kurz sa organizuje spravidla formou viacdňového pobytu v lyžiarskom stredisku. Žiaci sú podľa úrovne svojich zručností zaradení do výcvikových skupín. Konkrétne miesto, termín, časový rozsah a organizačné zabezpečenie kurzu sa určujú každoročne podľa aktuálnych podmienok školy a možností vybraného lyžiarskeho strediska.

Organizácia a realizácia lyžiarskeho kurzu sa uskutočňuje v súlade s platnými právnymi predpismi a najmä so Smernicou č. 49/2023 o organizovaní športového výcviku a kurzu pohybových aktivít v prírode, v znení platnom v čase realizácie kurzu. Smernica upravuje okrem iného plánovanie, personálne zabezpečenie, podmienky účasti a úhradu nákladov súvisiacich s kurzom.

Za organizačné zabezpečenie kurzu zodpovedá škola prostredníctvom povereného pedagogického zamestnanca. Pred začiatkom kurzu sú žiaci oboznámení s organizačnými pokynmi, pravidlami bezpečnosti a zásadami správania počas kurzu. Zákonní zástupcovia žiakov sú vopred informovaní o podmienkach účasti a organizačnom zabezpečení kurzu.

11.2.2 Organizácia kurzu ochrany života a zdravia

Kurz ochrany života a zdravia (KOŽaZ) je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu gymnázia a organizuje sa pre žiakov 3. ročníka štvorročného vzdelávacieho programu. Jeho cieľom je pripraviť žiakov na zvládanie situácií ohrozujúcich život a zdravie, rozvíjať ich praktické zručnosti, samostatnosť, zodpovednosť a schopnosť primerane reagovať v mimoriadnych a krízových situáciách.

Obsah kurzu je zameraný najmä na ochranu života a zdravia, poskytovanie prvej pomoci, riešenie mimoriadnych udalostí, zásady civilnej ochrany, bezpečný pohyb a pobyt v prírode, orientáciu v teréne, ochranu životného prostredia a zásady bezpečného správania. Dôraz sa kladie na praktické využitie získaných vedomostí a zručností.

KOŽaZ sa realizuje teoretickou a praktickou formou podľa organizačných a materiálnych podmienok školy. Praktická časť sa môže uskutočňovať v priestoroch školy, v teréne alebo formou kurzu mimo školy. Konkrétna forma, miesto, termín a obsah kurzu sa určujú každoročne v organizačnom zabezpečení kurzu s prihliadnutím na aktuálne podmienky školy.

Pri realizácii KOŽaZ škola zabezpečuje primerané podmienky na ochranu života, zdravia a bezpečnosti žiakov. Pred jednotlivými aktivitami sú žiaci poučení o pravidlách bezpečného správania, možných rizikách a spôsobe ich predchádzania. Organizácia kurzu rešpektuje individuálne možnosti a zdravotné obmedzenia žiakov v súlade s platnými právnymi predpismi.

11.2.3 Organizačné zabezpečenie kurzov

Lyžiarsky kurz v 1. ročníku a kurz ochrany života a zdravia v 3. ročníku sú plánovanou súčasťou vzdelávania žiakov gymnázia. Ich konkrétne organizačné zabezpečenie, termín, miesto konania, personálne zabezpečenie, program a podmienky účasti sa každoročne upravujú podľa aktuálnych podmienok školy a platnej legislatívy.

O organizácii jednotlivých kurzov rozhoduje riaditeľ školy. Pri ich príprave a realizácii škola postupuje podľa platných právnych predpisov, príslušných metodických a organizačných pokynov a interných predpisov školy.

Podmienky účasti žiakov, prípadné oslobodenie alebo náhradná forma účasti, ako aj spôsob financovania a úhrady nákladov sa riadia platnými právnymi predpismi a podmienkami stanovenými školou.

Podrobnosti o organizácii konkrétneho kurzu sú uvedené v príslušnom pláne organizačného zabezpečenia a v ďalšej dokumentácii školy.

12 HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie žiakov sa riadi príslušnými ustanoveniami školského zákona a vyhlášky č. 224/2022 Z. z. o strednej škole a metodickým pokynom č. 21/2011 o hodnotení a klasifikácii žiakov stredných škôl (ďalej len „metodický pokyn“).
V súlade s čl. 3 ods. 2 metodického pokynu hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu, pričom predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí
a zručností podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Podklady na priebežné hodnotenie sa rovnako získavajú v súlade s metodickým pokynom a príslušnými ustanoveniami školského zákona. Ďalej v súlade s čl. 3 ods. 5 metodického pokynu sa pri hodnotení uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva. Podklady na hodnotenie a klasifikáciu sa v súlade s čl. 4 ods. 1 písm. c) metodického pokynu okrem iného získavajú aj rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové, didaktické testy). Metodický pokyn obsahuje informácie, za akých podmienok sa v prípade konkrétneho predmetu žiak hodnotí príslušným klasifikačným stupňom.

V súlade s § 55 ods. 1 písm. a) a b) školského zákona sa hodnotenie žiaka vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov vo vyučovacom predmete priebežne počas školského roka a súhrnne na vysvedčení za prvý polrok a druhý polrok školského roka. Ďalej v súlade s § 55 ods. 10 školského zákona súhrnné hodnotenie vykonané formou klasifikácie je hodnotenie žiaka vo vyučovacom predmete klasifikačným stupňom, pričom škola vo svojom školskom vzdelávacom programe uvedie v súlade s § 55 ods. 13 školského zákona formu priebežného hodnotenia a formu súhrnného hodnotenia pre každý vyučovací predmet.
Priebežné hodnotenie predmetu sa vykonáva formou klasifikácie a súhrnné hodnotenie predmetu sa rovnako vykonáva formou klasifikácie.

Známky za jednotlivé skúšky a žiacke práce sa prideľujú na základe úspešnosti nasledovne:

úspešnosť	stupeň prospechu
aspoň 90%	výborný (1)
aspoň 75%, menej ako 90%	chválitebný (2)
aspoň 50%, menej ako 75%	dobrý (3)
aspoň 30%, menej ako 50%	dostatočný (4)
menej ako 30%	nedostatočný (5)

13 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej aj „ŠVVP“) je žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.
Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (cieľov a obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Zohľadnenie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť mu rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností a osobnosti, a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a primerané začlenenie do spoločnosti.
Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je:

a. žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.:
    i. žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím),
    ii. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania),
b. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia,
c. žiak s nadaním.

Inkluzívne vzdelávanie je spoločná výchova a vzdelávanie žiakov, uskutočňované na základe rovnosti príležitostí a rešpektovania ich výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí a podporujúce ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností školy alebo školského zariadenia.

Cieľom inkluzívneho vzdelávania je, aby sa podpora vo výchove a vzdelávaní odvíjala od skutočných potrieb žiaka, a vytvárala tak priaznivé prostredie a príležitosti pre naplnenie individuálneho potenciálu každého žiaka.
Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné zabezpečiť najmä:

a. vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ak je to potrebné), individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem

hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, nižší počet žiakov v triede, úzku spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka,

b. materiálne vybavenie, ktoré zahŕňa špeciálne edukačné publikácie, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, digitálne technológie, úpravu prostredia,
c. pedagogickú a odbornú podporu a intervenciu školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta,
d. akceptujúce školské prostredie a programy v triedach a školách, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením,
e. odbornú prípravu pedagogických a odborných zamestnancov,
f. finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. V súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka, individuálny vzdelávací program žiaka so ŠVVP vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Títo pedagogickí a odborní zamestnanci školy najlepšie poznajú žiaka so ŠVVP, poznajú jeho rodinné zázemie, návyky a preferované spôsoby učenia. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka.
Pri realizácii vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov sa berie ohľad na individuálne osobitosti žiaka so zdravotným znevýhodnením, ale iba v takom rozsahu, aby výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením reflektovali profil absolventa gymnázia. Škola hlavného vzdelávacieho prúdu, ktorá vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením spolu s ostatnými žiakmi školy, vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v spolupráci so školským podporným tímom. Zabezpečí najmä:

- odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so zariadením poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou,
- žiakom, ktorí to potrebujú, vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý upravuje jednotlivé časti školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, najmä obsah, metódy, formy alebo spôsoby hodnotenia a spoluprácu so zákonným zástupcom a pedagogickými a/alebo odbornými zamestnancami,

- uplatňovanie špecifických foriem komunikácie (slovenský posunkový jazyk, Braillovo písmo), alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie,
- využívanie rôznych odporúčaných foriem špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie, ktoré podľa individuálnych potrieb žiaka môžu (ale nemusia) zahŕňať aj využívanie disponibilných hodín na výučbu špecifických vyučovacích predmetov a/alebo na individuálne alebo skupinové vyučovanie vo vyučovacích predmetoch, v ktorých sa žiak vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- vyučovanie za pomoci ďalšieho pedagogického alebo odborného zamestnanca, individuálne alebo v skupinách na vyučovaní, prednostne v triede spolu s ostatnými žiakmi alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a metódy vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom,
- možnosť učiteľom flexibilne prispôsobiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny.

14 OSOBITOSTI VZDELÁVANIA CUDZINCOV

Cudzinci sú deti:

a. osôb, ktoré sú občanmi iného štátu alebo osôb bez štátnej príslušnosti, s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky;
b. žiadateľov o udelenie azylu na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu;
c. Slovákov žijúcich v zahraničí;
d. ako žiadatelia o udelenie azylu podľa osobitného predpisu;
e. ako cudzinci, ktorí sa nachádzajú na území SR bez sprievodu zákonného zástupcu

Žiakom – deťom cudzincov sa poskytuje výchova a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v školách za tých istých podmienok ako občanom Slovenskej republiky. Pri realizácii výchovno- vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka. Úprava organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu (metód, prístupov, jazykovej podpory) sa realizuje s cieľom zabezpečiť mu rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností a osobnosti a primerané začlenenie do spoločnosti.
Žiaci, ktorí boli priebežne hodnotení iba slovne, na konci polroka (školského roka) musia byť pre postup do vyššieho ročníka hodnotení súhrne z vyučovacích predmetov absolvoval alebo úspešne absolvoval. Ak z nejakého predmetu je žiak hodnotený neabsolvoval, nemôže postúpiť do vyššieho ročníka.
Pre žiakov sa na odstránenie jazykových bariér organizujú kurzy štátneho jazyka. Žiaci sú podľa vstupného orientačného pohovoru zaradení do príslušného jazykového kurzu (základný kurz, rozširujúci kurz). Žiaci bez znalosti alebo s veľmi nízkou jazykovou kompetenciou sú vzdelávaní v základnom kurze štátneho (slovenského) jazyka.

15 UČEBNÉ OSNOVY

Učebné osnovy predmetov sú totožné s učebnými osnovami zverejnenými na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu a dostupné na adrese: https://www.statpedu.sk/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-gymnazia-so-stvorrocnym-patrocnym-vzdelavacim-programom/

Okrem toho sú voliteľné predmety vo štvrtom ročníku v súlade s katalógom cieľových požiadaviek, ktorý definuje požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z jednotlivých predmetov maturitnej skúšky.
Rozšírený počet hodín v jednotlivých predmetoch z disponibilných hodín je určený výlučne na prehĺbenie a systematizáciu učiva. Z uvedeného dôvodu sa samostatné učebné osnovy nevytvárajú, keďže nejde o aplikáciu rozšíreného učiva, len o prehĺbenie základného učiva.

Učebné osnovy k novovytvoreným nepovinným predmetom v učebnom pláne, ktoré sa nehodnotia známkou, ale len aktívne absolvoval alebo neabsolvoval za základe účasti a portfólia odovzdaných prác a výstupov, sú uvedené v častiach 15.1 – 15.7, pričom platí, že predmety sú určené pre žiakov 1. – 3. ročníka.

15.1 Seminár zo slovenského jazyka a literatúry

Charakteristika predmetu
Nepovinný predmet seminár zo slovenského jazyka a literatúry nadväzuje na povinný predmet slovenský jazyk a literatúra, precvičuje ho tak, aby boli naplnené predovšetkým cieľové požiadavky na maturitnú skúšku.

Ciele predmetu
Cieľom seminára zo slovenského jazyka a literatúry je naplniť súbor požadovaných vedomostí a zručností, zapamätať si potrebné fakty a definície, vedieť demonštrovať ich znalosť, vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Pri písomných prejavoch aplikovať pravopisnú normu, odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska ich štýlu, slohových postupov a žánrov. V ústnych prejavoch dodržiavať normu spisovného jazyka.

Vzdelávací štandard

Oblasť	**Výkonový štandard** Žiak vie ...	**Obsahový štandard**
Zvuková rovina jazyka a pravopis	Zapamätať potrebné fakty a definície Dokáže demonštrovať svoje znalosti Vysvetlí podstatu osvojených javov a vzťahov. Usporiada známe javy do tried a systémov	Systém slovenských hlások, abeceda, ortoepia, ortografia, interpunkčné a diakritické znamienka.
Významová rovina jazyka	Využíva medzipredmetové vzťahy s dejepisom, preukáže svoju rozhľadenosť v súčasnom dianí. Vie si zapamätať potrebné fakty a definície.	Sémantický trojuholník, lexikálny a gramatický význam slova, lexikografia, typy slovníkov, slovná zásoba a jej členenie.
Tvarová rovina jazyka	Explicitne identifikuje informácie v texte Určeným slovám vie určiť druh a gramatické kategórie. Rozlišuje slovesá a mená s rovnakými kategóriami.	Ohybné slovné druhy a ich menné a slovesné gramatické kategórie.
Skladobná rovina	Usporiada známe javy do tried a systémov Aplikuje jazykovedné vedomosti. V texte identifikuje jednoduché vety. V texte identifikuje jednotlivé súvetia Pozná ich spôsoby tvorenia a funkciu Hodnotí ľubovoľný text, titulok, vetosled	Vetné členy a ich rozdelenie, sklady a prostriedky spájania slov. Vety podľa modálnosti, zloženia a členitosti. Polovetné konštrukcie, nadvetná syntax.
Sloh	Vie si zapamätať potrebné fakty a definície, v hovorenom texte ich dokáže použiť Odlíši texty z hľadiska štýlu a postupu.	Funkčný jazykový štýl, slohový postup, slohový

		útvar ich vzájomná súvislosť. Fázy tvorenia jazykového prejavu, jazykové a mimojazykové prostriedky, interpretácia textov.
Jazykoveda	Pozná súčasti jazykovedy a čím sa zaoberajú.	Jazykoveda a jej disciplíny
Jazyk a reč	Vie si zapamätať potrebné fakty a definície. Dokáže demonštrovať svoje znalosti. Vysvetlí podstatu osvojených javov a vzťahov Využíva medzipredmetové vzťahy s dejepisom, preukáže svoju rozhľadenosť v súčasnom dianí.	Jazyk ako jazykový znak, funkcia jazyka, národný jazyk, cieľový jazyk, cudzí jazyk, úradný jazyk, jazyk národnostných menšín.
Vývin jazyka	Využíva medzipredmetové vzťahy s dejepisom. Dokáže zaradiť text do príslušného obdobia, pozná a aktívne využíva základné jazykovedné príručky.	Indoeurópsky jazyk a jeho rozdelenie, miesto slovenčiny v systéme jazykov, vývinové etapy slovenčiny – historické nárečia
Učenie sa	V texte dokáže identifikovať použité postupy logického myslenia.	Fázy logického myslenie, indukcia, dedukcia, analýza, syntéza, analógia.
Práca s informáciami	Vie si zapamätať potrebné fakty a definície Dokáže demonštrovať svoje znalosti Vysvetlí podstatu osvojených javov a vzťahov Preukáže schopnosť spracovať text Rozlišuje druhy citácii.	Informácia, kľúčové slová. Zdroje informácií, masmediálna komunikačné prostriedky. Spôsoby spracovania informácií, citácia a jej druhy, propagácia, propaganda, agitácia, dezinformácia
Jazyková kultúra	Pozná a správne používa slovenský jazyk. Pozná a správne používa verbálnu aj neverbálnu komunikáciu.	Kodifikačné príručky, spoločenské zásady jazykovej komunikácie.

15.2 Etika a etiketa

Charakteristika predmetu

Nepovinný predmet etika a etiketa je predmetom rozvíjajúcim tzv. mäkké ciele. Nesie sa v znamení diskusie o kontroverzných a bežných otázkach rezonujúcich v spoločnosti a je spojený s návštevou kultúrnych podujatí.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu etika a etiketa je rozvíjať prosociálne vzťahy v spoločenstve, podporovať prevenciu pred akoukoľvek hrozbou, podporovať prevenciu pred rôznymi formami šikany a iných sociálno-patologických javov a podporovať bezpečnosť v rôznych oblastiach života. Podporuje sa rozvoj aktívneho občianstva a povedomia o EÚ.

Vzdelávací štandard

Oblasť	**Výkonový štandard** Žiak vie ...	**Obsahový štandard**
Komunikácia	Uplatniť zásady komunikácie v každodenných situáciách. Využívať komunikačné zručnosti pri riešení záťažových situácií. Vyjadriť pozitívne a negatívne city v rôznych situáciách bez konfliktu. Prejaviť empatiu voči spolužiakom.	Verbálna a neverbálna komunikácia v bežných a záťažových situáciách. Komunikačné zručnosti. Komunikácia citov. Asertivita. Empatia. Prosociálnosť. Zážitkové učenie. Skúsenosť v praxi.

	Zdôvodniť zásady asertívneho správania. Zhodnotiť prosociálne prejavy v triede.	
Dôstojnosť ľudskej osoby Etika sexuálneho správania	Prejaviť pozornosť a empatiu k opačnému pohlaviu. Zhodnotiť význam vernosti a sebaovládania pre manželský život. Vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexuálneho života. Zhodnotiť vplyv médií a kultúry na vnímanie vlastnej sexuality.	Sexualita človeka. Hodnota ľudského života. Intimita vzťahov, zdržanlivosť, vernosť, promiskuita
Rodina, životný štýl, ochrana zdravia	Prejaviť záujem o členov rodiny. Vyjadriť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v rodinnom Prostredí. Akceptovať pravidlá vzájomného spolužitia v rodine. Zhodnotiť svoje práva a povinnosti v rodine. Zdôvodniť význam rodinných vzťahov pre človeka. Uviesť príklady mravných hodnôt. Rozlíšiť mravné a právne normy. Vysvetliť význam svedomia. Zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena. Uviesť príklady pozitívnych vzorov v súčasnom živote. Pomenovať vlastné ambície. Zhodnotiť potrebu vzdelania a vzdelávania v živote človeka. Diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti.	Rodina. Rodinné pravidlá, tradície a zvyky. Očakávania rodičov. Fungujúca rodina. Vzťahy v rodine. Zdravie ako hodnota. Závislosti. Dôsledky nesprávnej výživy a nevhodnej životosprávy.

15.3 Dejiny umenia a výtvarné umenie

Charakteristika predmetu

Nepovinný predmet dejiny umenia a výtvarné umenie podporuje rozvoj estetického umenia ako obrazu spoločenského života v rôznych historických obdobiach i v súčasnosti. Predmet má teoreticko-praktický charakter a rozvíja okrem kognitívnych aj afektívne a psychomotorické ciele.

Ciele predmetu

Cez rôzne oblasti v kontexte histórie analyzovať dejiny architektúry, maliarstva, sochárstva, grafiky a umeleckých remesiel. Vytvoriť portfólio žiackych prác pod vedením supervízora v roli pedagóga. Navštíviť kultúrne a umelecké inštitúcie s cieľom demonštrovať teoreticky nadobudnuté vedomosti.

Vzdelávací štandard

Oblasť	**Výkonový štandard** Žiak vie ...	**Obsahový štandard**
Úvod do dejín umenia	Opísať vývoj dejín z historického hľadiska. Vymenovať presnú periodizáciu dejín umenia a priradiť roky/storočia.	Historický aspekt na vývoj umenia. Periodizácia dejín umenia.
Úvod do kresby	Zdokonaliť pevnosť ruky a kresby jednoduchými bodmi, líniami a čiarami.	Základy kresby. Čiara, bod, línia.
Pravek - umenie beztriednej spoločnosti	Opísať obdobie mladšieho paleolitu, neolitu, eneolitu, dobu bronzovú a železnú. Predpokladať okolnosti vzniku umeleckého smeru. Rozoznať a vedieť zaradiť dané výtvarné ukážky k obdobiam. Porovnať jednotlivé obdobia medzi sebou. Stručne vyjadriť svoj názor na preberanú problematiku.	Mladší paleolit. Neolit a eneolit. Bronzová a železná doba.

Kresba jednoduchých geometrických tvarov	Načrtnúť jednoduché geometrické objekty. Znázorniť na náčrtoch perspektívu.	Kresba uhlíkom kocky, gule, kvádra, ihlanu samostatne. Perspektíva.
Starovek - umenie otrokárskej spoločnosti	Opísať jednotlivé obdobia vo výtvarnom umení. Predpokladať okolnosti vzniku umeleckého smeru. Rozoznať a vedieť zaradiť dané výtvarné ukážky k obdobiam. Porovnať jednotlivé obdobia medzi sebou. Stručne vyjadriť svoj názor na preberanú problematiku.	Egypt Stará ríša. Stredná ríša. Nová ríša. Mezopotámia. Sumersko-akkadské umenie. Babylonsko–asýrske obdobie. Chetitské umenie. Perzské umenie. Sýrske umenie. Egejská kultúra Minojské obdobie. Mykénske obdobie. Staroveké Grécko Geometrický štýl. Archaické obdobie. Klasické obdobie. Helenistické obdobie. Staroveký Rím - Etruské obdobie. Rímska ríša počas republiky. Cisárske obdobie. Obdobie kresťanskej antiky.
Kresba jednoduchého zátišia z geometrických tvarov	Kombinovať jednoduché geometrické objekty. Zdokonaliť zátišie z týchto objektov. Vyjadriť v kresbe perspektívu a hĺbku objektov.	Kresba uhlíkom jednoduchého zátišia tvoreného kockou, guľou, kvádrom a ihlanom.
Stredovek - umenie feudálnej spoločnosti	Opísať jednotlivé obdobia vo výtvarnom umení. Predpokladať okolnosti vzniku umeleckého smeru. Rozoznať a vedieť zaradiť dané výtvarné ukážky k obdobiam. Porovnať jednotlivé obdobia medzi sebou. Stručne vyjadriť svoj názor na preberanú problematiku.	Umenie raného kresťanstva. Byzantské umenie. Románske umenie. Gotické umenie.
Kresba jednoduchého objektu	Vytvoriť kresbu stoličky. Vyjadriť v kresbe perspektívu a hĺbku objektu.	Kresba stoličky uhlíkom.
Novovek	Opísať jednotlivé obdobia vo výtvarnom umení. Predpokladať okolnosti vzniku umeleckého smeru. Rozoznať a vedieť zaradiť dané výtvarné ukážky k obdobiam. Porovnať jednotlivé obdobia medzi sebou. Stručne vyjadriť svoj názor na preberanú problematiku.	Neskorá gotika. Renesancia a manierizmus. Barok. Rokoko.
Maľba jednoduchého zátišia	Použiť v maľbe osvojené poznatky z postupu maľby zátišia.	Princíp maľby zátišia. Maľba jednoduchého zátišia z objektov dennej potreby temperou.
Moderné umenie. Umenie 19. stor. a prelomu 19. a 20. storočia	Opísať jednotlivé obdobia vo výtvarnom umení. Predpokladať okolnosti vzniku umeleckého smeru. Rozoznať a vedieť zaradiť dané výtvarné ukážky k obdobiam. Porovnať jednotlivé obdobia medzi sebou. Stručne vyjadriť svoj názor na preberanú problematiku.	Klasicizmus. Empír. Preromantizmus. Romantizmus. Realizmus. Impresionizmus. Postimpresionizmus. Novoromantizmus. Symbolizmus. Secesia.
Maľba zložitejšieho zátišia	Použiť v maľbe osvojené poznatky z postupu maľby zátišia. Vyjadriť v maľbe plasticitu objektov. Zdokonaliť maľbu zátišia.	Maľba zložitejšieho zátišia z objektov dennej potreby temperou.
Moderné umenie Umenie 20. storočia	Opísať jednotlivé obdobia vo výtvarnom umení. Predpokladať okolnosti vzniku umeleckého smeru. Rozoznať a vedieť zaradiť dané výtvarné ukážky k obdobiam.	Fauvizmus. Kubizmus. Expresionizmus, Futurizmus. Orfizmus.

	Porovnať jednotlivé obdobia medzi sebou. Stručne vyjadriť svoj názor na preberanú problematiku.	Purizmus. Konštruktivizmus. Funkcionalizmus. Dadaizmus. Suprematizmus. Surrealizmu. Umenie Bauhaus. Rayonizmus. Syntetizmus. Skupina de Stijl. Parížska škola. Novoklasicizmus. Nová vecnosť. Socialistický realizmus. Op art. Pop art. Kinetické umenie. Land art. Nová figurácia. Konceptualizmus.
Kresba figúry	Použiť v kresbe osvojené poznatky z postupu kresby figúry. Načrtnúť kresbu figúry. Vyjadriť dynamiku v kresbe. Zdokonaliť kresbu figúry.	Kresba figúry. Princíp kresby figúry.
Umenie čiernej Afriky	Opísať jednotlivé obdobia vo výtvarnom umení. Predpokladať okolnosti vzniku umeleckého smeru. Rozoznať a vedieť zaradiť dané výtvarné ukážky k obdobiam. Porovnať jednotlivé obdobia medzi sebou. Stručne vyjadriť svoj názor na preberanú problematiku.	Rozdelenie podľa regiónov.
Kresba portrétu	Použiť v kresbe osvojené poznatky z postupu kresby portrétu - busty. Načrtnúť kresbu portrétu - busty. Zdokonaliť kresbu portrétu - busty.	Kresba portrétu - busty uhlíkom. Princíp kresby portrétu - busty.
Umenie Ázie	Opísať jednotlivé obdobia vo výtvarnom umení. Predpokladať okolnosti vzniku umeleckého smeru. Rozoznať a vedieť zaradiť dané výtvarné ukážky k obdobiam. Porovnať jednotlivé obdobia medzi sebou. Stručne vyjadriť svoj názor na preberanú problematiku.	Islamské umenie. Indické umenie. Čínske umenie.
Umenie strednej a južnej Ameriky	Opísať jednotlivé obdobia vo výtvarnom umení. Predpokladať okolnosti vzniku umeleckého smeru. Rozoznať a vedieť zaradiť dané výtvarné ukážky k obdobiam. Porovnať jednotlivé obdobia medzi sebou. Stručne vyjadriť svoj názor na preberanú problematiku.	Mayská kultúra. Aztécka kultúra. Kultúra Inkov.

15.4 Kurz prvej pomoci

Charakteristika predmetu

Nepovinný predmet kurz prvej pomoci nadväzuje na predmet biológia a je spojený s človekom a ochranou zdravia vrátane prevencie pred akoukoľvek hrozbou. Rozvíja zásady prvej pomoci, podporuje rozvoj dobrovoľníctva a zároveň je preventívnym predmetom, ktorý žiakom pomôže v prípade konfrontácie so situáciou záchrany života.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu je naučiť sa podať prvú pomoc, použiť defibrilátor, resuscitovať, ošetriť drobné úrazy, ako postupovať pri dopravnej nehody či ako správne telefonovať na tiesňovú linku. V predmete sa využívajú figuríny vrátane kooperácie so zdravotníckymi zariadeniami.

Vzdelávací štandard

Oblasť	Výkonový štandard Žiak vie ...	Obsahový štandard
Obnovenie životne dôležitých funkcií. Činnosť srdca a pľúc. Priechodnosť dýchacích ciest. Kardiopulmonálna resuscitácia (KPR).	Dodržiavať zásady bezpečnosti, neohroziť vlastné zdravie. Vedieť určiť priority pri poskytovaní 1.pomoci. Charakterizovať bezvedomie, hodnotiť poruchy vedomia, posúdiť kvalitu dýchania a srdcovej činnosti, osvojiť výkony na udržanie priechodnosti horných dýchacích ciest. Demonštrovať na figuríne efektívnu KPR. Demonštrovať Heimlichov manéver.	Krv, krvný obeh, srdce, cievy, pulz, bezvedomie, spontánne dýchanie, stabilizovaná poloha, Heimlichov manéver. Kontrola krv. obehu. Postupnosť krokov pri kontrole životných funkcií (vedomie, dýchanie, pulz), umelé dýchanie a nepriama masáž srdca. KPR, praktický nácvik na modeli. Zvláštnosti u detí: postup u detí do 1 roka, 1 - 8 rokov, odlišnosti postupu od dospelých. Choroby dýchacej sústavy a srdca.
Krvácanie	Vedieť opísať jednotlivé druhy krvácania. Rozoznať vonkajšie, vnútorné krvácanie a krvácanie z prirodzených telových otvorov. Demonštrovať aplikáciu tlakových bodov a prikladanie tlakového obväzu. Zorganizovať a poskytnúť prvú pomoc pri jednotlivých druhoch krvácania.	Druhy krvácania, vonkajšie a vnútorné krvácanie. Zastavenie krvácania tlakové body, tlakový obväz.
Bezvedomie	Identifikovať bezvedomie a poskytnúť prvú pomoc osobe v bezvedomí.	Vyšetrovanie postihnutého v bezvedomí. Posúdenie stavu vedomia Bočná stabilizovaná poloha. postup pri polohovaní.
Šok	Definovať šok a jeho fázy, rozpoznať subjektívne a objektívne príznaky rozvinutého šoku, zvládnuť protišokové opatrenia. Zorganizovať a poskytnúť prvú pomoc pri šoku.	Druhy šoku. Fázy šoku a prvá pomoc pri nich. Protišokové opatrenia. Protišoková poloha.
Rany Cudzie telesá.	Charakterizovať jednotlivé druhy rán. Popísať príčiny a následky vzniku rán. Demonštrovať prvú pomoc pri ošetrení jednotlivých druhoch zlomenín, pri tlakových poraneniach, pri poraneniach chrbtice a hlavy (otras mozgu, zlomenina lebky). Snímanie prilby praktický nácvik s dvomi záchranármi.	Všeobecné zásady ošetrenia rán. Poranenia kostí a kĺbov-zlomeniny, vykĺbenie a vytknutie. Poskytnutie základnej prvej pomoci. Poranenia hrudníka, brucha, chrbtice, hlavy. Triesky, háčiky, spôsoby vytiahnutia. Cudzie teleso v oku, ošetrenie, poučenie postihnutého. Cudzie teleso v nose a uchu. Postup prvej pomoci. Bodnutie hmyzom postup PP pri bodnutí do kože a slizníc.
Popáleniny a poleptaniny. Tepelné poranenia.	Definovať popáleninu a poleptaninu. Určiť rozsah a stupeň popálenia a poleptania. Popísať príznaky popálenia a poleptania. Horenie odevu, hasenie odevu, odstraňovanie odevu, prsteňov a pod. Zvládnuť prvú pomoc pri popálení a poleptaní. Osvojiť si preventívne opatrenia v súvislosti s tepelnými poraneniami.	Popálenie a poleptanie Druhy a stupne popálenín. Poleptania. Poskytnutie prvej pomoci pri popálení a poleptaní.
Vybrané naliehavé stavy.	Definovať príčiny, príznaky mdloby, poskytnutie prvej pomoci.	Cievna mozgová príhoda, srdcový infarkt, kŕče, náhle stavy pri cukrovke, vážne psychické stavy,

	Poznať príčiny jednotlivých druhov kŕčov spojených s bezvedomím a vedomím. Demonštrovať poskytnutie prvej pomoci pri náhlej cievnej mozgovej príhode a srdcovom infarkte. Rozoznať príznaky hyperglykémie a hypoglykémie, vedieť poskytnúť prvú pomoc Zhodnotiť príznaky predčasného a náhleho pôrodu, vedieť poskytnúť prvú pomoc pri náhlom a predčasnom pôrode.	akútne stavy u tehotných, epilepsia, hypoglykémia, hyperglykémia, zmätenosť, gravidita.

15.5 Aplikovaná ekonómia

Charakteristika predmetu

Nepovinný predmet aplikovaná ekonómia je založený na rozvoji podnikateľských zručností vrátane aktívnej implementácie finančnej gramotnosti. Realizuje sa v kooperácii s projektovým partnerom, pričom sa využívajú moderné metódy s praktickým interaktívnym zážitkovým spôsobom.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu je založenie cvičnej firmy a cez sériu podujatí spojenú so založením študentskej firmy sa simuluje činnosť akciovej spoločnosti, čím sa aktívne vstrebávajú získané vedomosti, zručnosti a postoje vrátane rozvoja komunikácie.

Vzdelávací štandard

Oblasť	**Výkonový štandard** Žiak vie ...	**Obsahový štandard**
Úvod	Orientovať sa v pravidlách fungovania projektu. Orientovať sa na web stránke projektu JA Slovensko.	Pravidlá pre činnosť JA Firmy.
Ekonómia v praxi	Definovať konkrétne náklady (materiál, prenájom miestnosti, mzdy,...) na výrobu hračky, Určiť predajnú ceny výrobku, marketingovo Prezentovať výrobok Predať výrobok, Vypočítať daň z príjmu, Vypočítať zisk.	Zážitkové učenie – výroba hračky.
Založenie združenia	Definovať kto tvorí trh JA Firmy. Orientovať sa prostredníctvom prieskumu trhu v potrebách trhu, určiť tzv. Dieru na trhu. Vedieť tvorivo spájať význam plánovanej činnosti firmy s výstižným kreatívnym názvom firmy. Vedieť rozlišovať vhodné a nevhodné označenia v názve firmy. Vybrať najvhodnejší názov pre študentskú JA Firmu. Realizovať vyplnenie a odoslanie žiadosti o založenie združenia JA Firmy konzultantovi.	Výber predmetu činnosti JA Firmy – brainstorming; prieskum trhu. Výber názvu JA Firmy – brainstorming.
Pracovné pozície	Poznať vlastnosti a úlohy manažéra. Vedieť napísať žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, motivačný list. Vedieť popísať obsah práce pracovnej pozície a kompetencie. Zvoliť prezidenta firmy. Menovať viceprezidentov zo strany prezidenta alebo voľbou. Prijať pracovníkov oddelení. Začať vykonávať funkcie vo firme.	Prezident JA firmy Viceprezidenti: Výroby, Marketingu, Ľudských zdrojov, Financií. Pracovníci oddelení.
Akciová spoločnosť	Vedieť popísať činnosť a fungovanie akciovej spoločnosti.	Akcie - predaj

	Porozumieť významu pojmového aparátu pri a.s. (akcie, akcionári, valné zhromaždenie, dividendy, predstavenstvo, dozorná rada, imanie,..) Začať simulovať činnosť akciovej spoločnosti cez vzniknutú JA firmu. Určiť zodpovednú osobu za predaj akcií a evidenciu akcionárov. Uskutočniť predaj akcií akcionárom.	
Stratégia firmy	Poznať význam slov vízia, poslanie, ciele vo firme. Vedieť popísať víziu a poslanie vzniknutej JA firmy a zachytiť tieto konkrétne do písomnej podoby. Popísať ciele JA firmy. Vypracovať SMART analýzu JA firmy.	Vízia. Poslanie. Ciele. SMART analýza.
Plánovanie a registrácia	Vypracovať finančný plán (plán nákladov, výnosov, plán rozdelenia zisku....) Vypracovať plán výroby (materiál, organizácia,...kalkulácia) Vypracovať marketingový plán (reklama,...) Vypracovať plán odmeňovania (manažmentu, zamestnancov... určiť podmienky odmeňovania,...) Vypracovať žiadosť o registráciu firmy v simulovanom obchodnom registri. Pripraviť valné zhromaždenie akcionárov. (pozvať akcionárov, navrhnúť predstavenstvo, dozornú radu, určiť skrutátorov, pripraviť scenár, určiť moderátora,...)	Vypracovanie podnikateľského plánu. Plán výroby Plán odmeňovania Finančný plán Marketingový plán Registrácia firmy v simulovanom obchodnom registri. Valné zhromaždenie
Výroba, predaj, evidencia	Pracovať v reálnom prostredí JA firmy; oboznamovať sa s procesmi a s reálnym fungovaním procesov , riešiť reálne situácie vyplývajúce z podnikateľskej činnosti; Pracovať v súlade s podnikateľským plánom JA firmy na jednotlivých oddeleniach; vykonávať zodpovedne činnosť na pracovných pozíciách. Viesť evidenciu účtovných dokladov (príjem, výdaj, náklady, výnosy,.....pôžička,...) Vnímať zákazníka a jeho očakávania od firmy. Uskutočňovať reálny predaj. Poskytovať reálne služby.	Oddelenie výroby Oddelenie marketingu Oddelenie ľudských zdrojov Oddelenie financií
Ukončenie činnosti	Ukončiť výrobné procesy a poskytovanie služieb. Analyzovať príjmy, výdaje, Zisťovať výsledok hospodárenia. Pripraviť a realizovať záverečné Valné zhromaždenie akcionárov. Uskutočniť likvidáciu firmy podľa platných pravidiel projektu JA Slovensko.	Ukončenie výroby a predaja. Záverečná správa o činnosti firmy. Likvidačné Valné zhromaždenie. Likvidácia JA firmy.

15.6 Programovanie

Charakteristika predmetu

Nepovinný predmet Programovanie na gymnáziách je zameraný k pochopeniu základných pojmov, príkazov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a k schopnosti vytvárať funkčné, vizuálne príťažlivé aplikácie, bežiace pod operačným systémom Windows alebo kresliť obrázky pomocou grafických príkazov.

Programovanie má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať

vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Ciele predmetu

Cieľom programovania na gymnáziách je naučiť žiakov základné pojmy, postupy a prostriedky programovania, riešiť algoritmické problémy, budovať programátorskú kultúru, vychovávať k efektívnemu využívaniu programátorských prostriedkov pri tvorbe a zápise algoritmov v programovacom jazyku podľa voľby.

Proces vzdelania smeruje k tomu, aby žiaci rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti; aby sa naučili pracovať v prostredí bežných aplikačných programov (nezávisle od platformy); aby si rozvíjali svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, zostaviť plán práce, špecifikovať podproblémy, distribuovať ich v skupine, vysvetliť problém ďalšiemu žiakovi, riešiť podproblémy, zhromaždiť výsledky, zostaviť ich do celkového riešenia, verejne so skupinou o ňom referovať); aby nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém, získať informácie z primeraných zdrojov, hľadať riešenie a príčinné súvislosti, sformulovať písomne a ústne názor, diskutovať o ňom, robiť závery); aby si rozvíjali svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebavzdelávanie.

Vzdelávací štandard

Oblasť	**Výkonový štandard** Žiak vie ...	**Obsahový štandard**
Úvod do programovania	Orientovať sa v programátorskom prostredí IDLE. Aplikovať pravidlá a konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov Rozumieť programátorskej štruktúre „cyklus“. Používať cyklus s pevným počtom opakovaní. Vedieť stanoviť podmienky a hranice pri používaní cyklu. s neznámym počtom opakovaní Riešiť problémy, ktoré si vyžadujú neznámy počet opakovaní. Riešiť úlohy v ktorých sa využívajú cykly aj vetvenie.	Typy údajov Základné programátorské štruktúry Premenné a priradenie
Funkcie	Ovládať deklaráciu funkcií. Zapisovať prehľadne programy pomocou podprogramov. Chápať súvis a rozdiel medzi formálnymi a reálnymi parametrami. Volať funkciu. Naprogramovať vykonávanie akcie v daných časových Intervaloch.	Funkcie s návratnou hodnotou
Údajové typy – reťazce, zoznamy, n-tice	Chápať pojmy: hodnoty typu, prípustné operácie. Vedieť sprístupniť jednotlivé prvky štruktúr reťazec a n-tica. Chápať význam vyjadrenia „objekt je daného typu“. Vysvetliť význam použitia logických premenných. Využívať objekty typu reťazec, n-tice pri riešení úloh. Vytvárať, prehľadávať a používať zoznamy. Modelovať predloženú reálnu problémovú situáciu.	Delenie údajových typov Reťazce a práca s reťazcami Výber znaku, podreťazec, rezy Zoznamy N-tice (tuple) Funkcie a procedúry pre prácu s reťazcami a n-ticami
Grafické používateľské rozhranie	Vytvárať a používať grafické používateľské rozhranie. Naprogramovať udalosť odpovedajúcu pohybu myši bez	Grafická plocha Udalosti v grafickej ploche

	stlačeného tlačidla. Naprogramovať udalosť odpovedajúcu stlačenému ľavému/pravému tlačidlu myši. Naprogramovať udalosť odpovedajúcu stláčaniu klávesnice. Modelovať predloženú reálnu problémovú situáciu. Prezentovať vlastné riešenie.	Riešenie žiackych projektových zadaní Generovanie a odchytávanie výnimiek
Programovanie webových stránok	Nakódovať základnú webovú stránku. Prezentovať vlastné riešenie s praktickým dosahom.	Wordpress. Iné prostredia.
Obrázky	Vkladať obrázky typu png, .gif do grafickej plochy. Použiť obrázky vo vytváranej aplikácii Vytvoriť jednoduchú animáciu.	Načítanie a kreslenie obrázkov.

15.7 Bádateľské aktivity v biológii a chémii

Charakteristika predmetu

Predmet nadväzuje na predmety biológia a chémia a má výrazne bádateľský charakter, čo podporuje rozvoj tzv. STEM odborov vzdelávania, pričom edukačné aktivity sú úzko spojené so získavaním pracovných zručností a návykov v laboratóriu. Predmet má interdisciplinárny charakter a je previazaný kooperáciou s vysokoškolskými pracoviskami. V rámci hodnotenia sa podporuje rozvoj formatívneho hodnotenia.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu je štúdium, analýza a demonštrácia vybraných javov v oblasti biológie a chémie vrátane podpory bádateľsky orientovaného vyučovania v nadväznosti na podporu vedy. Implicitne sa rozvíjajú kompetencie aj v oblasti environmentálnej výchovy, zelených technológií a digitálnych zručností.

Vzdelávací štandard

Oblasť	**Výkonový štandard** Žiak vie ...	**Obsahový štandard**
Pozorovanie a pokus v biologickom laboratóriu. Biológia bunky (cytológia)	Dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci v laboratóriu, používať správne postupy a techniky pri mikroskopovaní a ostatných praktických činnostiach, plánovať biologický pokus, pozorovanie, formulovať hypotézy, Navrhnúť pokus s cieľom potvrdiť hypotézu, realizovať pozorovanie, pokus, zaznamenať a vyhodnotiť získané údaje (napr. formou tabuliek, grafu), zakresliť, schematicky znázorniť a popísať pozorované biologické objekty, porovnať pozorované biologické materiály, objekty a javy, vyvodiť závery z praktickej aktivity, vypracovať protokol o praktickej aktivite, prezentovať výsledky práce ústnou a písomnou formou. zhotoviť natívny preparát bunky, pozorovať vnútorné štruktúry bunky pod mikroskopom, vytvoriť záznam z pozorovania bunky, Poznať stavbu a funkcie základných bunkových štruktúr.	Zásady bezpečnosti pri práci v biologickom laboratóriu pozorovanie, pokus protokol hypotéza, predpoklad, kontrolný pokus mikroskop, mikroskopický preparát natívny, trvalý, preparačná súprava, laboratórne pomôcky, laboratórne sklo Štruktúra bunky. Typy buniek. Rozmnožovanie bunky a bunkový cyklus. Diferenciácia a špecializácia buniek. Príjem a výdaj látok bunkou. Bunka prokaryotická, eukaryotická – rastlinná, živočíšna, hub bunkové povrchy, cytoplazma štruktúry membránové, vláknité, neživé súčasti bunky.

	Odlíšiť membránové a fibrilárne štruktúry, vysvetliť rozdiel v ich stavbe a funkciách. Odlíšiť mikroskopickú štruktúru od submikroskopickej. Vysvetliť rozdiel medzi prokaryotickou a eukaryotickou, rastlinnou a živočíšnou bunkou. Vysvetliť mechanizmy príjmu a výdaja látok bunkou. Vysvetliť rozdiel v priebehu osmotických javov v rastlinnej a živočíšnej bunke.	
Biológia rastlín (morfológia, organológia a fyziológia rastlín) Huby a lišajníky (mykológia)	Porovnať základné morfologické znaky jednotlivých skupín rastlín a húb, identifikovať rastliny a huby vo vybranom biotope pomocou kľúča na určovanie rastlín a húb, posúdiť ekologický, farmakologický a hospodársky význam rastlín, húb a lišajníkov, diskutovať o vplyve geneticky modifikovaných rastlín a húb na človeka a na kvalitu potravy, Rozlíšiť delivé pletivá od trvácich, poznať ich rozdelenie, funkciu a význam v rastline. Poznať špecifické znaky plesní a význam najdôležitejších zástupcov. Vedieť odlíšiť znaky vreckatých a bazídiových húb. Poznať špecifické znaky lišajníkov, vysvetliť princíp lichenizmu a jeho význam. Poznať význam lišajníkov ako bioindikátorov čistoty ovzdušia a priekopníkov života.	Systém a morfológia rastlín a húb: základné morfologické znaky významných skupín rastlín (machorasty, papraďorasty, nahosemenné a krytosemenné rastliny), porovnanie morfologických znakov rastlín a húb. Determinácia a význam rastlín a húb: určovanie rastlín a húb pomocou určovacích kľúčov v prirodzených biotopoch, ekologický význam rastlín a húb (producenti, rozkladače, symbionty), farmakologický význam (liečivá, antibiotiká, toxíny), hospodársky význam (potraviny, suroviny, pestovanie). Geneticky modifikované rastliny a huby: princípy genetickej modifikácie, využitie GM rastlín a húb v poľnohospodárstve a potravinárstve, pozitívne a negatívne dôsledky na človeka a kvalitu potravy, etické aspekty. Rastlinné pletivá: rozlíšenie delivých (meristémy) a trvácich pletív, rozdelenie pletív (krycie, základné, vodivé, vylučovacie), funkcie a význam pletív pre rast a vývoj rastliny. Špecifické znaky a význam húb: plesne – znaky, spôsob rozmnožovania, význam (škodlivý aj užitočný), vreckaté huby – charakteristické znaky, významní zástupcovia, bazídiové huby – znaky, príklady jedlých a jedovatých húb, ich hospodársky a ekologický význam. Lišajníky: špecifické znaky lišajníkov, princíp lichenizmu (symbióza húb a rias/cyanobaktérií), ekologický a hospodársky význam lišajníkov, význam lišajníkov ako bioindikátorov čistoty ovzdušia a

		priekopníkov života na extrémnych stanovištiach.
Biológia človeka (antropológia)	Zaujať stanovisko k rôznym formám alternatívnej výživy, navrhnúť týždenný stravovací plán s prihliadnutím na individuálne potreby jedinca, overiť súvislosť vitálnej kapacity pľúc so svalovým výkonom, overiť súvislosť pracovného cyklu srdca so svalovým výkonom, hodnotiť limitujúce kritériá pre darovanie krvi, diskutovať o význame vedeckých objavov pre diagnostiku, prevenciu a liečbu ochorení, Overiť funkcie zmyslových orgánov.	Výživa človeka a zdravý životný štýl: základné živiny (sacharidy, tuky, bielkoviny, vitamíny, minerálne látky) a ich funkcia, zásady racionálnej výživy, význam pitného režimu, špecifiká alternatívnych foriem výživy (vegetariánstvo, vegánstvo, paleo, raw, nízkosacharidová strava a pod.), ich prínosy a riziká, zásady zostavovania jedálnička podľa veku, pohlavia, zdravotného stavu a fyzickej aktivity. Dýchacia sústava: stavba a funkcia dýchacej sústavy, vitálna kapacita pľúc, faktory ovplyvňujúce jej hodnoty, vzťah medzi dýchaním a svalovou prácou. Obehová sústava: stavba a činnosť srdca, pracovný cyklus srdca, krvný obeh a jeho regulácia, súvislosť medzi srdcovou činnosťou a svalovým výkonom, zloženie krvi, význam jednotlivých krvných elementov. Darovanie krvi: kritériá darcovstva krvi (vek, zdravotný stav, infekčné ochorenia, hmotnosť), význam darcovstva krvi pre spoločnosť, zásady bezpečného darovania krvi. Vedecké objavy a medicína: význam objavov v biológii a medicíne pre diagnostiku a liečbu ochorení (napr. antibiotiká, vakcíny, zobrazovacie metódy, transplantácie, genetické terapie), význam prevencie v medicíne a zdravom životnom štýle. Zmyslové orgány: stavba a funkcia zrakového, sluchového, čuchového, chuťového a hmatového analyzátora, význam zmyslov pri orientácii človeka v prostredí, možnosti experimentálneho overenia funkcií zmyslových orgánov.
Genetika	Aplikovať pravidlá autozómovej dedičnosti a dedičnosti viazanej na pohlavné chromozómy na konkrétnych príkladoch, navrhnúť a realizovať projekt na tému génové manipulácie – ich význam a riziká, prezentovať a obhajovať projekt, preskúmať dedičnosť konkrétneho znaku v konkrétnej rodine, zostaviť rodostrom rodiny podľa konkrétneho sledovaného znaku,	Základy dedičnosti: pojmy: gén, alela, genotyp, fenotyp, homozygot, heterozygot, mechanizmus prenosu genetickej informácie pri mitóze a meióze, Mendelove zákony dedičnosti, autozómová dedičnosť – dominantná, recesívna, neúplná dominancia, kodominancia, polygenová dedičnosť,

	analyzovať rizikové faktory geneticky podmienených ochorení človeka, kriticky posúdiť základné objavy v oblasti genetiky, diskutovať o význame genetického poradenstva, diskutovať o etických aspektoch génových manipulácií.	dedičnosť viazaná na pohlavné chromozómy – chromozóm X a Y, gonozomálne ochorenia (napr. hemofília, daltonizmus), Genetika človeka: metódy výskumu ľudskej dedičnosti (rodokmeňová analýza, štúdium dvojčiat, cytogenetické metódy, molekulárne metódy), základné princípy zostavovania rodokmeňov a ich interpretácia dedičnosť vybraných znakov a ochorení človeka, rizikové faktory geneticky podmienených ochorení a možnosti prevencie, Moderná genetika a biotechnológie: základné metódy génového inžinierstva a genetických manipulácií (klonovanie, geneticky modifikované organizmy, génová terapia, CRISPR-Cas9), význam a prínosy genetických manipulácií pre medicínu, poľnohospodárstvo a priemysel, potenciálne riziká a limity génových manipulácií, Aplikácie genetiky: význam genetického poradenstva pri dedičných ochoreniach etické, právne a spoločenské aspekty genetických výskumov a zásahov, významné objavy v histórii genetiky (Mendel, Morgan, Watson a Crick, Human Genome Project) a ich dopad na vedu a spoločnosť.
Pozorovanie a pokus v chémii Všeobecná chémia.	Použiť správnu techniku pri práci s laboratórnymi váhami, odmerným valcom a pipetou. navrhnúť a uskutočniť vhodný spôsob oddelenia zložiek zmesi: destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia, odparovanie, pripraviť roztok daného zloženia, pozorovať chemické látky, chemické reakcie, deje a javy, zaznamenávať priebeh a výsledky pozorovaní, spracovať ich vo forme tabuliek, grafov a schém, Formulovať predpoklady a hypotézy a navrhnúť vhodný experiment na ich overenie, preukázať základné laboratórne zručnosti pri realizácii chemického experimentu, naplánovať si pracovnú činnosť pri realizácii experimentov, vyhodnotiť výsledky experimentu, formulovať závery, v ktorých žiak hodnotí svoju hypotézu na základe získaných dát a diskutovať o výsledkoch experimentu, napísať laboratórny protokol, dodržiavať pravidlá bezpečnosti pri práci v chemickom laboratóriu, zapájať sa do kolektívnej spolupráce pri vytváraní celkovej koncepcie experimentu a do jeho priebehu, vyhľadať v dostupnej chemickej literatúre (napr. Matematické, fyzikálne a chemické tabuľky pre stredné školy), prípadne v elektronických zdrojoch	Laboratórna technika a bezpečnosť: základné laboratórne pomôcky a prístroje, ich použitie a zásady správnej techniky práce (váhy, odmerný valec, pipeta, kadička, odmerná banka, lievik, horák a pod.), základné pravidlá bezpečnosti pri práci v chemickom laboratóriu, označovanie chemikálií, zásady prvej pomoci pri úrazoch v laboratóriu, Zmesi a ich rozdelenie: druhy zmesí (homogénne, heterogénne), vlastnosti zložiek metódy oddeľovania zložiek zmesí: filtrácia, destilácia, usadzovanie, kryštalizácia, odparovanie, chromatografia (ako rozšírenie), Roztoky: definícia roztoku, zložky roztoku (rozpúšťadlo, rozpustená látka), koncentrácia roztoku – hmotnostná, látková, objemová; spôsoby vyjadrovania a výpočty príprava roztokov v laboratóriu,

	informácie, údaje, grafy, tabuľky potrebné na riešenie problému, porozumieť odbornému textu, súvislou formou stručne zhrnúť jeho obsah a reagovať na otázky týkajúce sa textu, pracovať s modelmi látok, používať dostupný softvér na modelovanie štruktúr molekúl a pod. (odporúčaná kompetencia), vyjadriť vlastný názor na aktuálne problémy súvisiace s chémiou (znečisťovanie a ochrana životného prostredia, získavanie energie a pod.). Prakticky demonštrovať vplyv faktorov (koncentrácia reaktantov, teplota, katalyzátor, inhibítor, veľkosť povrchu tuhých látok) na rýchlosť chemickej reakcie. Prakticky demonštrovať využitie redoxných reakcií. Spracovať záznam z experimentu o využití zrážacích reakcií.	Pozorovanie a experiment: základné chemické deje a javy, ich sledovanie a zaznamenávanie, zásady tvorby tabuliek, grafov a schém z nameraných alebo pozorovaných údajov, tvorba a overovanie hypotéz experimentom, tvorba laboratórneho protokolu, štruktúra a obsah, Chemické reakcie a ich faktory: znaky chemickej reakcie, rovnice chemických reakcií, faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií: koncentrácia, teplota, katalyzátory, inhibítory, povrch pevnej látky, princíp katalýzy a jej význam v technickej praxi a biológii, príklady redoxných reakcií a ich využitie (napr. korózia, galvanický článok, spaľovanie), princíp zrážacích reakcií a ich aplikácie, Informačné zdroje a práca s textom: využitie matematických, fyzikálnych a chemických tabuliek a inej odbornej literatúry, vyhľadávanie a spracovanie informácií z elektronických zdrojov schopnosť prečítať, pochopiť a interpretovať odborný text z oblasti chémie, Modelovanie a softvér: práca s modelmi látok a chemických väzieb, využitie dostupného softvéru na modelovanie molekulových štruktúr Chémia a spoločnosť: aktuálne problémy súvisiace s chémiou – znečisťovanie a ochrana životného prostredia, zdroje energie, trvalo udržateľný rozvoj, význam chémie pre moderné technológie a každodenný život.
Anorganická chémia	Navrhnúť spôsob a prakticky uskutočniť odstránenie vodného kameňa (opísať priebeh a zapísať chemickú rovnicu). Navrhnúť a uskutočniť prípravu zlúčenín Fe a pozorovať ich vlastnosti. overiť vplyv faktorov na rýchlosť priebehu chemickej reakcie experimentom podľa vlastného návrhu, vysvetliť podstatu vplyvu pridania reaktantu alebo odobrania produktu, zmeny teploty a tlaku na rovnovážny stav sústavy, použiť indikátory pH na určenie kyslosti alebo zásaditosti roztoku, naplánovať, zrealizovať a spracovať záznam o uskutočnených plameňových skúškach iónov Li, Na, K, Ca, Sr, Cu; reakciách alkalického kovu s vodou, kovu s kyselinou; dôkazoch zásaditých vlastností NaHCO3 a kyselinotvorných vlastnostiach CO_2; príprave a dôkazoch H_2, CO_2, O_2,	Tvrdosť vody a vodný kameň: zloženie a vznik vodného kameňa ($CaCO_3$, $MgCO_3$), spôsoby odstraňovania vodného kameňa pomocou kyselín a ich solí, praktické využitie a environmentálne súvislosti. Železo a jeho zlúčeniny: výskyt a význam Fe, jeho oxidačné čísla, príprava a vlastnosti vybraných zlúčenín (Fe^{2+}, Fe^{3+}, Fe_2O_3, $FeCl_3$), chemické reakcie železa a jeho zlúčenín, biologický a technický význam. Rýchlosť chemickej reakcie a faktory ovplyvňujúce rýchlosť:

	porovnať reaktivitu kovov Cu, Ag, Au z hľadiska správania sa kovov na vzduchu a z hľadiska reakcie s HNO_3 a lúčavkou kráľovskou.	faktory ovplyvňujúce rýchlosť reakcií (koncentrácia, teplota, tlak, katalyzátory, plocha povrchu), experimentálne overenie vplyvu faktorov, praktické príklady z bežného života a priemyslu. Chemická rovnováha: princíp Le Chatelierovho-Braunovho pravidla, vplyv rôznych faktorov (koncentrácia, teplota, tlak) na rovnovážny stav. Kyslosť a zásaditosť roztokov: pH roztokov, stupnica pH, indikátory (prírodné a univerzálne, pH meter), význam určovania pH v každodennom živote. Dôkazové reakcie a skúšky anorganických látok: plameňové skúšky katiónov (Li^+, Na^+, K^+, Ca^{2+}, Sr^{2+}, Cu^{2+}), reakcie alkalických kovov s vodou, reakcie kovov s kyselinami, zásadité vlastnosti $NaHCO_3$ a kyselinotvorné vlastnosti CO_2, príprava a dôkazové reakcie H_2, CO_2 a O_2. Reaktivita kovov a ušľachtilosť: porovnanie reaktivity Cu, Ag, Au, správanie sa kovov na vzduchu, reakcie s HNO_3 a s lúčavkou kráľovskou, význam ušľachtilých kovov v praxi.
Chémia prírodných látok	Spracovať záznam o uskutočnenom pokuse overujúcom vlastnosti a využitie lipidov, spracovať záznam o uskutočnenom pokuse dokazujúcom redukčné vlastnosti sacharidov a dôkaze škrobu v potravinách, Navrhnúť a uskutočniť dôkaz škrobu jódom. prakticky overiť vplyv denaturačných činidiel a zmeny fyzikálnych podmienok na proteíny, Odôvodniť, prečo sú teploty nad 40°C nebezpečné pre život človeka a prečo sa varom nestráca výživná hodnota bielkovín. Prakticky zistiť teplotu koagulácie vajcového bielka. Dokázať prítomnosti peptidovej väzby v bielkovinách v predložených vzorkách biuretovou reakciou. Overiť pokusom katalytický účinok enzýmu, dať do vzťahov zloženie, štruktúru, vlastnosti, výskyt, funkcie a význam DNA a RNA, aplikovať princíp komplementarity na príklade DNA. Navrhnúť a uskutočniť stanovenie vitamínu C v biologickej vzorke.	Lipidy: rozdelenie, zloženie, štruktúra, vlastnosti (hydrofóbnosť, nerozpustnosť vo vode), biologické funkcie (zásobná, stavebná, energetická, ochranná), význam a využitie. Sacharidy: rozdelenie (mono-, oligo- a polysacharidy), zloženie a príklady, vlastnosti (sladivosť, rozpustnosť, redukčné vlastnosti), biologický a výživový význam, dôkazové reakcie (Fehlingovo a Tollensovo činidlo, jódová reakcia na škrob). Proteíny: zloženie a štruktúra (aminokyseliny, peptidová väzba, štruktúry proteínov), fyzikálne a chemické vlastnosti, význam v živých organizmoch, denaturácia a koagulácia (príčiny, dôsledky), dôkazové reakcie (biuretová, xantoproteínová), enzýmy ako biokatalyzátory. Nukleové kyseliny: zloženie (bázy, cukor, fosfát), štruktúra DNA a RNA, princíp komplementarity, vlastnosti a biologické funkcie, význam pre prenos genetickej informácie.

		Vitamíny (na príklade vitamínu C): charakteristika, význam pre ľudský organizmus, zdroje v potrave, vlastnosti, stanovenie v biologických vzorkách.
Exkurzie	Exkurzie s environmentálnou tematikou	Interaktívna periodická tabuľka, Protetika a ortotika, Chemické laboratórium, Laboratóriá SAV

15. 8 Základy práva

Charakteristika predmetu

Predmet nadväzuje na predmet občianska náuka s dôrazom na právo, princípy práva a právneho štátu, interpretáciu práva, právne vedomie, ochranu právneho poriadku so zameraním na ľudské práva a slobody. Žiaci sa oboznamujú s právami a povinnosťami občanov, so zákonmi a s tým, ako fungujú štátne inštitúcie. Rozvíja sa právne vedomie, kritické myslenie a schopnosť riešiť modelové situácie podľa právnych noriem. Použité edukačné metódy a formy sú kooperatívneho charakteru, žiaci pracujú v skupinách a riešia problémové úlohy a situácie. Žiaci sa učia argumentovať, prezentovať názor a hodnotiť. Predmet tiež podporuje zodpovednosť, orientáciu v spoločnosti a prípravu na praktický život. Predmet má interdisciplinárny charakter a je previazaný kooperáciou s vysokoškolskými pracoviskami. V rámci hodnotenia sa podporuje rozvoj formatívneho hodnotenia.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu je štúdium, analýza a demonštrácia vybraných právnych otázok s dôrazom na jednotlivé ľudské práva a slobody. Predmet rozvíja u žiakov komunikačné, sociálne a občianske kompetencie, keď sa učia jasne formulovať svoje názory, rešpektovať pravidlá a chápať fungovanie demokratickej spoločnosti. Podporuje aj etické a hodnotové kompetencie prostredníctvom diskusie o spravodlivosti a právnych dilemách. Zároveň posilňuje praktické a životné kompetencie pri riešení právnych situácií z každodenného života a rozvíja kritické myslenie a schopnosť hľadať vhodné riešenia. Súčasťou je aj rozvoj digitálnych a environmentálnych kompetencií s dôrazom na moderné technológie a udržateľný rozvoj.

Vzdelávací štandard

Oblasť	**Výkonový štandard** Žiak ...	**Obsahový štandard**
Pramene práva SR, Ústava	rozlišuje a vymenúva pramene práva v SR (ústava, ústavné zákony, zákony, nariadenia vlády, vyhlášky, medzinárodné zmluvy a právo EÚ), chápe ich hierarchiu a právnu silu (ktorý právny predpis má prednosť pred iným), vysvetlí význam Ústavy SR ako základného zákona štátu, orientuje sa v základnej štruktúre Ústavy SR (preambula, hlava, články, oddiely), identifikuje a interpretuje vybrané ustanovenia Ústavy SR, najmä tie, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd,	Úvod do právnej terminológie, interpretácia a analýza prameňov práva (stručne) aktivita na pochopenie prameňov práva a ich právnej sily, predstavenie ústavy ako základného zákona štátu, práca s ústavou s dôrazom na ľudské práva. Aktivita - vytvorenie novej ústavy.

		analyzuje konkrétne ustanovenie ústavy a vie ho aplikovať na modelový príklad zo spoločenského života, používa základnú právnu terminológiu primerane veku a téme.	
Právo, právne vedomie, právny poriadok		vysvetlí pojem normatívny systém a rozlíši medzi právnymi, morálnymi, náboženskými a spoločenskými normami, uvedie príklady rôznych normatívnych systémov z bežného života, identifikuje situácie, v ktorých sa stretáva s právom v každodennom živote (napr. škola, rodina, verejné inštitúcie), vysvetlí vzťah medzi právami a povinnosťami občana, objasní vzťah slobody a zodpovednosti v demokratickej spoločnosti, rozpozná dôsledky nedodržiavania právnych noriem (napr. právne sankcie, spoločenské následky), používa základnú právnu terminológiu (napr. norma, právny poriadok, právne vedomie, povinnosť, zodpovednosť).	Čo je normatívny systém, rôzne normatívne systémy, kde všade sa stretávame s právom, vzťah práva a povinností, resp. slobody a zodpovednosti
Systém práva a právny štát, ochrana právneho poriadku		vysvetlí pojem systém práva a jeho základné odvetvia (verejné a súkromné právo, hmotné a procesné právo), charakterizuje vzťah medzi právom a štátnou mocou, objasní princípy právneho štátu (zákonnosť, rovnosť pred zákonom, ochrana práv a slobôd), vymenuje hlavné inštitúcie, ktoré zabezpečujú ochranu právneho poriadku a práv občana (súdy, polícia, prokuratúra, verejný ochranca práv), na príkladoch vysvetlí úlohu týchto inštitúcií v praxi, uvedomuje si význam právneho štátu pre ochranu slobody a dôstojnosti človeka, používa primeranú právnu terminológiu (napr. právny štát, právny poriadok, inštitúcia, moc, právna ochrana).	Systém práva, štátna moc, vzťah práva a moci, inštitúcie ochrany právneho poriadku a práv občana
Ľudské práva a slobody		charakterizuje pojem ľudské práva a slobody (ĽPaS) a vysvetlí ich význam v demokratickej spoločnosti, uvedie základné princípy ĽPaS (univerzálnosť, rovnosť, nezrušiteľnosť, neodňateľnosť, nedeliteľnosť), roztriedi ľudské práva do podskupín (napr. občianske a politické práva, hospodárske, sociálne a kultúrne práva, práva národnostných menšín a etnických skupín, práva tretieho generácie), uvedie konkrétne príklady jednotlivých práv a slobôd a vie ich priradiť k príslušnej podskupine, rozpozná a vysvetlí vzťah medzi právami, povinnosťami a zodpovednosťou, interpretuje vybrané ustanovenia Ústavy SR a medzinárodných dokumentov (napr. Všeobecná deklarácia ľudských práv), analyzuje jednoduché modelové situácie – vie posúdiť, či je v nich rešpektované alebo porušené konkrétne ľudské právo, uvedomuje si váhu a význam ochrany ľudských práv pre jednotlivca a spoločnosť, používa primeranú právnu a občiansku terminológiu (napr. sloboda, právo, povinnosť, rovnosť, diskriminácia).	Charakteristika ZĽPaS. Základné princípy rozdelenie, váha, aktivity na zapamätanie si a ozrejmenie ZĽPaS Podskupiny k ľudským právam

Ľudské práva a slobody, hierarchia práv a slobôd		uvedomuje si význam základných ľudských práv a slobôd pre život jednotlivca a spoločnosti, rozlišuje medzi základnými, hospodárskymi, sociálnymi, kultúrnymi a kolektívnymi právami a vie ich zaradiť do hierarchie, chápe, že výkon práv a slobôd je spojený s povinnosťou rešpektovať práva iných, vysvetlí mieru zodpovednosti pri porušovaní práv a slobôd iných osôb, objasní možnosti a dôvody obmedzenia práv a slobôd (napr. v záujme ochrany verejného poriadku, zdravia, práv iných osôb), posúdi modelovú situáciu z hľadiska rešpektovania alebo porušenia práv a slobôd, interpretuje vybrané články Ústavy SR alebo medzinárodných dokumentov (napr. Európsky dohovor o ľudských právach), používa právnu terminológiu (napr. základné práva, sloboda, zodpovednosť, obmedzenie, hierarchia práv).	Uvedomenie si základných práv a slobôd, uvedomenie si miery zodpovednosti pri porušovaní práv iných, možnosti obmedzenia
Nediskriminácia a rovnosť – ako jeden zo základných ľudskoprávnych princípov		vysvetlí princíp rovnosti a zákazu diskriminácie ako základné ľudskoprávne princípy, rozlišuje priame a nepriame formy diskriminácie a vie uviesť konkrétne príklady, uvedie právne dokumenty, ktoré zakotvujú zásadu rovnosti a zákaz diskriminácie (napr. Ústava SR, Európsky dohovor o ľudských právach, Charta základných práv EÚ), rozpozná situácie z každodenného života, v ktorých môže dochádzať k diskriminácii (napr. na základe pohlavia, veku, etnickej príslušnosti, zdravotného postihnutia), objasní význam rovnakého zaobchádzania a rovnakých príležitostí pre fungovanie demokratickej spoločnosti, analyzuje jednoduché modelové situácie a určí, či sa v nich porušuje princíp rovnosti, uvedomuje si dôsledky diskriminácie pre jednotlivca a spoločnosť, používa primeranú právnu a občiansku terminológiu (rovnosť, diskriminácia, tolerancia, rovnaké príležitosti).	Priame a nepriame formy diskriminácie, rovnosť, tolerancia, rovnaké príležitosti
Právo na ochranu ľudskej dôstojnosti a osobnej cti		vysvetlí význam práva na ochranu ľudskej dôstojnosti a osobnej cti ako základného ľudského práva, uvedie ustanovenia Ústavy SR a ďalších právnych dokumentov, ktoré toto právo garantujú, rozlišuje medzi dôstojnosťou, cťou a dobrou povesťou a vie ich charakterizovať, identifikuje prejavy porušovania ľudskej dôstojnosti a osobnej cti (napr. urážky, ponižovanie, šikanovanie, kyberšikana), uvedie právne možnosti ochrany (napr. právo na ospravedlnenie, právo na náhradu škody, trestnoprávna ochrana), analyzuje modelové situácie a posúdi, či došlo k zásahu do ľudskej dôstojnosti alebo osobnej cti, uvedomuje si zodpovednosť pri komunikácii a konaní voči iným osobám (v škole, online priestore, v spoločenskom styku), používa primeranú právnu terminológiu (dôstojnosť, česť, dobrá povesť, zásah, ochrana práv).	Opierajúce sa o jednu z bazálnych ľudskoprávnych hodnôt

Právo na súkromie	vysvetlí pojem súkromie a jeho význam pre dôstojný život človeka, uvedie právne dokumenty, ktoré zaručujú právo na súkromie (Ústava SR, Európsky dohovor o ľudských právach, Charta základných práv EÚ), rozlišuje jednotlivé oblasti súkromia (osobný život, rodinný život, domová sloboda, listové a elektronické tajomstvo, ochrana osobných údajov), identifikuje situácie, v ktorých môže dôjsť k zásahu do súkromia, a vie uviesť príklady z bežného života (monitorovanie, sociálne siete, médiá), objasní možnosti zákonného obmedzenia práva na súkromie (napr. vyšetrovanie trestných činov, ochrana verejného zdravia a bezpečnosti), uvedomuje si zodpovednosť pri ochrane svojho aj cudzieho súkromia, najmä v digitálnom prostredí, analyzuje modelové situácie a posúdi, či došlo k porušeniu alebo rešpektovaniu práva na súkromie,používa primeranú právnu terminológiu (súkromie, ochrana osobných údajov, zásah, obmedzenie, dôstojnosť).	Obsah práva na súkromie, rozsah, zákonné možnosti obmedzenia
Právo na informácie	vysvetlí význam práva na informácie ako súčasti základných práv a slobôd v demokratickej spoločnosti, uvedie právne dokumenty, ktoré toto právo garantujú (Ústava SR, zákon o slobodnom prístupe k informáciám, medzinárodné dokumenty), rozlišuje medzi právom na prijímanie, vyhľadávanie a šírenie informácií, uvedie príklady inštitúcií a situácií, kde občan môže toto právo uplatniť (štátne orgány, samospráva, médiá), objasní hranice a obmedzenia práva na informácie (ochrana osobných údajov, štátne tajomstvo, obchodné tajomstvo), chápe úlohu médií a verejnej kontroly pri fungovaní právneho štátu, analyzuje modelové situácie a posúdi, či je právo na informácie rešpektované alebo porušené, uvedomuje si zodpovednosť pri šírení informácií (pravdivosť, overenie zdroja, rešpektovanie práv iných), používa primeranú právnu a občiansku terminológiu (informácia, sloboda prejavu, cenzúra, prístup k informáciám, obmedzenie).	Obsah práva na informácie, rozsah, zákonné možnosti obmedzenia
Sloboda prejavu	vysvetlí pojem sloboda prejavu a jeho význam pre demokratickú spoločnosť, uvedie právne dokumenty, ktoré toto právo garantujú (Ústava SR, Európsky dohovor o ľudských právach, Charta základných práv EÚ), rozlišuje medzi právom na slobodu prejavu a právom na prijímanie informácií, uvedie príklady foriem slobody prejavu (ústny a písomný prejav, umelecký prejav, médiá, internet), chápe hranice slobody prejavu – že nesmie zasahovať do práv a dôstojnosti iných (napr. nenávistné prejavy, ohováranie, podnecovanie k násiliu), uvedie dôvody, pre ktoré môže byť sloboda prejavu obmedzená (ochrana verejného poriadku, národnej bezpečnosti, práv iných), analyzuje modelové situácie a určí, či bol prejav v súlade alebo v rozpore so zákonom,	Obsah práva na slobodu prejavu, rozsah, zákonné možnosti obmedzenia, čo je dovolené a čo zakázané, kde sú hranice

		uvedomuje si zodpovednosť za svoje vyjadrenia v osobnom, verejnom aj online priestore, používa primeranú právnu a občiansku terminológiu (sloboda prejavu, cenzúra, obmedzenie, nenávistný prejav, zodpovednosť).	
Správa vecí verejných		vysvetlí pojem správa vecí verejných a jej význam pre fungovanie štátu a spoločnosti, uvedie hlavné inštitúcie a orgány, ktoré sa podieľajú na správe vecí verejných (napr. parlament, vláda, samospráva, úrady), rozlišuje medzi štátnou a miestnou samosprávou a ich kompetenciami, vysvetlí princípy transparentnosti, účasti občanov a zodpovednosti vo verejnej správe, objasní význam občianskej angažovanosti (napr. voľby, petície, verejné diskusie, účasť v samospráve), uvedie príklady dobrej praxe a zlyhania vo verejnej správe, a posúdi ich dopad na spoločnosť, analyzuje modelové situácie a rozhodne, či je správa vecí verejných v súlade s princípmi právneho štátu a etiky, používa primeranú právnu a občiansku terminológiu (verejná správa, zodpovednosť, transparentnosť, samospráva, participácia).	Správa vecí verejných – samospráva, rokovanie obecného zastupiteľstva
Správne právo		vysvetlí pojem správne právo a jeho miesto v systéme práva SR, uvedie hlavné inštitúcie, ktoré uplatňujú správne právo (napr. štátna správa, úrady, samospráva), rozlišuje medzi právami a povinnosťami občana a orgánov štátnej správy v správnom konaní, objasní princípy správneho práva (zákonnosť, rovnosť pred zákonom, efektívnosť, ochrana práv občana), uvedie príklady správnych rozhodnutí a postupov (napr. vydanie povolenia, pokuty, odvolania, administratívne konanie), pozná možnosti ochrany proti rozhodnutiam správnych orgánov (odvolanie, súdna kontrola), analyzuje modelové situácie a posúdi, či boli postupy orgánov správne podľa princípov správneho práva, používa primeranú právnu terminológiu (správne konanie, rozhodnutie, povinnosť, odvolanie, správny orgán).	Poskytnutie základných informácii o správnom práve, petície, sťažnosti, žiadosti o informáciu. Napísanie žiadosti podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám
Občianske právo, Občiansky zákonník		vysvetlí pojem občianske právo a jeho miesto v systéme práva SR, uvedie, že základom občianskeho práva je Občiansky zákonník, a charakterizuje jeho význam, rozlišuje základné oblasti občianskeho práva (napr. osobné práva, majetkové práva, záväzkové právo, dedičské právo), identifikuje práva a povinnosti fyzických a právnických osôb v rôznych situáciách každodenného života, objasní spôsob riešenia sporov v rámci občianskeho práva (napr. súdnym konaním, mimosúdne dohody), uvedie príklady praktického uplatnenia občianskeho práva (zmluvy, nájomné vzťahy, vlastnícke práva, dedičstvo),	Predstavenie občianskeho práva. Ako napísať zmluvu (aktivita). Riešenie susedských vzťahov. Kde sa stretávame s OP, praktické využitie, dedenie, vlastníctvo.

	analyzuje modelové situácie a určí, ktoré ustanovenia Občianskeho zákonníka sa na ne vzťahujú, používa primeranú právnu terminológiu (zmluva, záväzok, majetok, dedičstvo, vlastnícke právo, právna zodpovednosť).	
Pracovné právo	vysvetlí pojem pracovné právo a jeho miesto v systéme práva SR, uvedie základné právne dokumenty, ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy (napr. Zákonník práce, kolektívne zmluvy), rozlišuje práva a povinnosti zamestnanca a zamestnávateľa, charakterizuje základné pracovnoprávne inštitúty (napr. pracovná zmluva, pracovný pomer, mzda, pracovný čas, dovolenka), objasní možnosti ochrany práv zamestnanca a zamestnávateľa (napr. inšpektorát práce, súd), uvedie príklady riešenia pracovnoprávnych sporov, analyzuje modelové situácie z pracovného prostredia a posúdi, či sú práva a povinnosti dodržiavané, používa primeranú právnu terminológiu (pracovný pomer, pracovná zmluva, mzda, dovolenka, kolektívna zmluva, pracovnoprávna zodpovednosť).	Vznik a zánik pracovného pomeru, práva a povinnosti zamestnanca, dohody o brigádnickej práci študenta
Rodinné právo	vysvetlí pojem rodinné právo a jeho miesto v systéme práva SR, uvedie základné právne dokumenty, ktoré upravujú rodinné vzťahy (napr. Občiansky zákonník, zákony o rodine), rozlišuje základné inštitúty rodinného práva (manželstvo, registrované partnerstvo, rodičovstvo, poručníctvo, opatrovníctvo), charakterizuje práva a povinnosti manželov, rodičov a detí, objasní právnu ochranu detí a zraniteľných členov rodiny, uvedie spôsoby riešenia rodinných sporov (napr. súdne konanie, mediácia), analyzuje modelové situácie a posúdi, či sú dodržiavané práva a povinnosti členov rodiny, používa primeranú právnu terminológiu (manželstvo, rodičovská zodpovednosť, opatrovníctvo, výživné, rozvod, poručníctvo).	Vznik a zánik manželstva, vzťahy medzi manželmi, vzťahy medzi rodičmi a deťmi
Voľná téma	rozlišuje rôzne kontroverzné otázky práv a etiky (napr. trest smrti, eutanázia, interrupcia) a uvedomuje si ich právne a spoločenské dôsledky, charakterizuje práva a povinnosti polície a iných orgánov verejnej moci, uvedie základné práva spotrebiteľa a príklady ich uplatnenia v bežnom živote, rozlišuje základné pojmy trestného práva (trestný čin, trest, trestná zodpovednosť, skutková podstata), vysvetlí úlohu kontrolných orgánov a revízorov (napr. MHD) pri dohľade a ochrane práv občanov, analyzuje modelové situácie z oblasti kontroverzných tém, spotrebiteľských práv, trestného práva a kontroly verejného poriadku, uvedomuje si etické a právne dôsledky porušovania práv iných osôb,	Kontroverzná téma (trest smrti, eutanázia, ...), práva a povinnosti polície, práva spotrebiteľa, trestné právo, revízori v MHD a pod.

	používa primeranú právnu terminológiu (právo, povinnosť, zodpovednosť, trestný čin, kontrola, spotrebiteľské práva, verejná moc).	

16 STRATÉGIA DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE VZDELÁVANIA

Digitálna transformácia vzdelávania predstavuje jednu z oblastí rozvoja školy, ktorej cieľom je zmysluplné, bezpečné a efektívne využívanie digitálnych technológií a umelej inteligencie vo výchovno-vzdelávacom procese.

Škola v oblasti digitálnej transformácie vzdelávania vychádza z aktuálnych potrieb školy, žiakov a pedagogických zamestnancov a z relevantných odborných a metodických rámcov a dokumentov.

Pri rozvíjaní digitálnych kompetencií a pri využívaní digitálnych technológií vo výchovno-vzdelávacom procese škola vychádza najmä z týchto zdrojov:

- Rámec DigComp 3.0,
- Rámec DigCompEdu,
- výsledky a odporúčania nástroja SELFIE,
- SELFIE pre učiteľov,
- Štátny vzdelávací program 2023, najmä v oblasti digitálnej a AI gramotnosti,
- ďalšie relevantné metodické a odborné materiály v oblasti digitálnej transformácie vzdelávania.

Priebežne aplikujeme vo výchove a vzdelávaní vybrané prvky z týchto zdrojov.

V rámci digitálnej transformácie sa škola zameriava najmä na:

- rozvoj digitálnych kompetencií žiakov,
- rozvoj digitálnych kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov,
- rozvoj digitálnej a AI gramotnosti,
- zmysluplné využívanie digitálnych technológií a umelej inteligencie vo vyučovaní,
- využívanie digitálnych vzdelávacích zdrojov a nástrojov na podporu učenia,
- rozvoj kritického myslenia a schopnosti bezpečne a zodpovedne pracovať s informáciami,
- podporu informačnej a kybernetickej bezpečnosti,
- podporu digitálneho wellbeingu žiakov a zamestnancov školy,
- vytváranie bezpečného a podnetného digitálneho vzdelávacieho prostredia.

V školskom roku 2026/2027 škola začne systematicky pripravovať stratégiu digitálnej transformácie vzdelávania. Jej súčasťou bude stanovenie vízie školy v oblasti digitálnej transformácie, identifikácia aktuálneho stavu a potrieb školy, určenie priorít a cieľov, konkrétnych opatrení a spôsobu ich priebežného vyhodnocovania.

Stratégia bude zameraná najmä na tieto oblasti:

1. **Škola ako komunita aktérov** – rozvoj digitálnych a AI kompetencií žiakov, pedagogických zamestnancov a vedenia školy, podpora aktívneho učenia žiakov a profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov.
2. **Škola ako vzdelávacie prostredie** – zmysluplné využívanie digitálneho obsahu, vzdelávacích zdrojov, digitálnych technológií a vhodného softvérového a technického vybavenia na podporu učenia a spolupráce.

3. **Škola ako bezpečné prostredie** – rozvoj informačnej a kybernetickej bezpečnosti, digitálnej odolnosti, digitálneho wellbeingu a etického a bezpečného používania digitálnych technológií a umelej inteligencie.

Podrobnejšie spracovanie stratégie digitálnej transformácie vzdelávania bude súčasťou ďalšej aktualizácie Školského vzdelávacieho programu.

17 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

17.1 Škola

Názov	**Gymnázium sv. Košických mučeníkov** ako organizačná zložka Spojenej školy sv. Košických mučeníkov
Adresa	Čordákova 50, 040 23 Košice
EDUID	100014783
IČO	35561548
Webové sídlo	https://gym.gkmke.sk
Email	office@gkmke.sk | riaditel@gkmke.sk
Telefón	+421 911 872 801

17.2 Zriaďovateľ

Názov	**Košická arcidiecéza, Arcibiskupský úrad, Arcidiecézny školský úrad**
Adresa	Hlavná 28, 041 83 Košice
EDUID	200002907
Webové sídlo	https://www.ke-arcidieceza.sk
Email	scholabu@rimkat.sk
Telefón	+421 55 622 87 27

Školský vzdelávací program bol prerokovaný na zasadnutí pedagogickej rady dňa 25.08.2026.

Školský vzdelávací program bol prerokovaný na zasadnutí Rady školy dňa 30.08.2026

Platnosť dokumentu: od 01.09.2026

Košice 01.09.2026

RNDr. Milan Koščo, PhD., MBA, LL.D.
Riaditeľ

18 REVÍZIA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

18. 1 Revízia č. 1

V školskom vzdelávacom programe boli vykonané zmeny a doplnenia vyplývajúce z aktuálnych potrieb školy, organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu a platných pedagogických a organizačných dokumentov.

Zmeny sa týkajú:

1. Doplnenia kapitoly: 16 Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Uvedené zmeny nadobúdajú účinnosť od 1. 9. 2026

Revíziu ŠkVP prerokovala pedagogická rada dňa 25. 8. 2026 a schválil riaditeľ školy.